

URZĄD MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI

**STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI
NA LATA 2007-2020**

Wodzisław Śląski, maj 2007

SPIS TREŚCI:

	Numery stron	Numery akapitów
1. Wprowadzenie	3	1 - 7
2. Założenia do formułowania strategii	6	8 - 14
3. Diagnoza sytuacji strategicznej miasta Wodzisław Śląski	11	15 - 17
4. Analiza SWOT	14	18 - 20
5. Wizja rozwoju miasta Wodzisław Śląski do roku 2020	18	21 - 27
6. Priorytety strategiczne miasta Wodzisław Śląski	23	28 - 31
7. Cele strategiczne miasta Wodzisław Śląski	25	32 - 38
8. Wytyczne do programów strategicznych	33	39 - 85
9. Założenia do wdrażania strategii	44	86 - 94
10. Zarządzanie strategią	49	95 - 106
Zespół opracowujący strategię – lista ekspertów i zespół UM	57	
Lista uczestników warsztatów nad „Strategią rozwoju miasta Wodzisław Śląski na lata 2007-2020”	58	
ZAŁĄCZNIKI		
Załącznik 1. Załącznik statystyczny	61	
Załącznik 2. Karta projektu	67	
Załącznik 3. Warsztat V z udziałem młodzieży szkół średnich	71	

1.

WPROWADZENIE

Istota i znaczenie strategii ☒
Przesłanki formułowania strategii ☒

ISTOTA I ZNACZENIE STRATEGII

Strategia rozwoju jest koncepcją organizującą myślenie o przyszłości miasta. Stanowi 1.
podstawę planowania i skutecznego podejmowania decyzji przez władze lokalne.
Równocześnie, strategia jest dokumentem umożliwiającym zawiązywanie realnego
partnerstwa pomiędzy podmiotami wpływającymi na rozwój miasta, aktywizowanie
mieszkańców, a w konsekwencji efektywne wykorzystywanie szans i potencjałów
rozwojowych.

„Strategia rozwoju miasta Wodzisław Śląski na lata 2007-2020” jest dokumentem 2.
wyznaczającym precyzyjne kierunki rozwoju i wskazującym sposoby ich realizacji.
Strategia udziela odpowiedzi na następujące grupy pytań:

- ☐ Jakimi cechami powinien się charakteryzować Wodzisław Śląski w roku 2020, jakie są oczekiwania jego mieszkańców, jaka wizja rozwoju może motywować mieszkańców do działania?
- ☐ W jaki sposób przekształcać miasto, aby stało się ono przyjaznym środowiskiem dla aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców oraz podwyższało swoją atrakcyjność dla podmiotów w otoczeniu?
- ☐ Jaką pozycję powinno uzyskać miasto Wodzisław Śląski w otoczeniu (powiatowym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym), jakie funkcje o znaczeniu ponadlokalnym powinny być realizowane w mieście, co powinno stanowić wyróżnik miasta?
- ☐ W jakim kierunku miasto powinno się rozwijać w wyznaczonym horyzoncie czasowym, aby zrealizować założoną wizję, jakie należy przyjąć priorytety, w których punktach kontynuować dotychczasowy model rozwoju, a gdzie wprowadzić zmiany i innowacje?
- ☐ Jakimi środkami i w jaki sposób należy realizować założone cele?

Formułowanie strategii stało się okazją do rozwinięcia dialogu społecznego. Prace 3.

nad strategią pozwoliły na usystematyzowanie wiedzy o mieście i procesach decydujących o jego rozwoju i w efekcie umożliwiły osiągnięcie społecznego konsensusu co do przyszłości miasta. Do prac nad dokumentem zostały zaproszone różne środowiska lokalne; starano się nawiązać współpracę ze wszystkimi aktywnymi podmiotami lokalnymi. Dla opracowania strategii zastosowano podejście oparte na zasadach partnerstwa społecznego. Główną metodą dialogu były warsztaty strategiczne, które zostały przeprowadzone w okresie luty-kwiecień 2007 roku. W pracach warsztatowych, dzięki którym udało się uzgodnić zarówno diagnozę sytuacji Wodzisławia Śląskiego, jak też określono wizję i cele rozwoju, udział wzięli przedstawiciele środowisk liderek miasta oraz młodzież. Uczestników warsztatów oraz osoby konsultujące gotowy dokument należy uważać za autorów strategii. Strategia jest ostatecznie dokumentem społeczności lokalnej, wyrażającym oczekiwania i aspiracje mieszkańców miasta.

PRZESŁANKI FORMUŁOWANIA STRATEGII

4. Wśród przesłanek formułowania strategii dla Wodzisławia Śląskiego można wskazać zarówno czynniki obiektywne odnoszące się do metodologii zarządzania rozwojem lokalnym, jak też sytuację rozwojową miasta. W ostatnich latach zarządzanie strategiczne stało się powszechnym i standardowym podejściem do zarządzania rozwojem lokalnym, zaś strategia stała się osią planowania rozwoju przez samorządy terytorialne różnych szczebli. Strategia pozwala optymalizować decyzje władz lokalnych w długim horyzoncie czasu, prowadzić spójną i racjonalną politykę lokalną oraz sprawnie zarządzać miastem. Umożliwia wprowadzanie w mieście zmian poprawiających poziom i jakość życia mieszkańców oraz dostosowanie kierunków rozwoju do realiów w mieście i otoczeniu. Stanowi też warunek konieczny dla efektywnego wykorzystywania pojawiających się szans rozwojowych, dostosowywania się do zmian zachodzących w otoczeniu regionalnym i globalnym, wzmacniania pozycji konkurencyjnej miasta. Koncentracja na priorytetach i celach strategicznych pozwala na właściwe wykorzystywanie potencjałów miasta oraz taką alokację środków budżetowych, która stworzy warunki do montażu zasobów z różnych źródeł na rzecz wdrażania projektów strategicznych.

5. Ze względu na złożoną sytuację społeczno-gospodarczą Wodzisławia Śląskiego konieczne jest wykorzystanie zarządzania strategicznego dla przełamywania kluczowych problemów i dynamizowania rozwoju miasta. Kryzys strukturalny, który dotknął miasto przekłada się niekorzystnie na sytuację ekonomiczną i demograficzną. Głębokość koniecznych przemian wymaga podejścia kompleksowego

i długofalowego. Nawarstwieniu problemów związanych z upadkiem tradycyjnego przemysłu i słabnącej pozycji miasta w Subregionie Zachodnim województwa śląskiego nie towarzyszą niestety pozytywne procesy społeczne i gospodarcze. Nowe rodzaje działalności mają charakter załączkowy, a przedsiębiorczość lokalna nie była dotychczas w stanie zrekompensować utraty miejsc pracy odnotowanej w okresie transformacji.

Odbudowy wymaga pozycja miasta w otoczeniu. Ponadlokalne funkcje miasta uległy znacznemu zredukowaniu. W oczach mieszkańców, atrakcyjność miasta w stosunku do atrakcyjności innych ośrodków w kraju i za granicą stale spada.

Samorząd lokalny stanął przed wyzwaniami o dużej skali, których rozwiązanie ze względu na presję negatywnych zjawisk demograficznych wymaga podjęcia radykalnych działań.

Sformułowanie strategii jest pierwszym etapem podwyższania efektywności wykorzystania dostępnych atutów i zasobów rozwojowych oraz redukcji niekorzystnych procesów występujących na obszarze miasta.

Negatywna ocena części zjawisk mających miejsce w Wodzisławiu Śląskim nie powinna zdominować myślenia o przyszłości miasta. Analizy przeprowadzone w trakcie prac nad strategią wykazały, że miasto posiada szereg potencjałów rozwojowych, może być atrakcyjne dla swoich użytkowników, a jego pozycja w otoczeniu może być wzmacniana, chociażby dzięki poprawie dostępności komunikacyjnej w skalę europejskiej (budowa autostrady A1 do końca 2009). Najważniejszymi wyzwaniami strategicznymi będą: zrównoważenie lokalnego rynku pracy, zaktywizowanie mieszkańców i wyzwolenie ich przedsiębiorczości, kreowanie w mieście nowych szans życiowych powstrzymujących spadek liczby mieszkańców oraz stworzenie podstaw dla kształtowania się nowej gospodarki zapewniającej wejście miasta na ścieżkę trwałego rozwoju. 6.

„Strategia rozwoju miasta Wodzisław Śląski do roku 2020” nie stanowi instrukcji działania dla władz lokalnych. Realizacja strategii będzie wynikiem aktywności możliwie dużej liczby podmiotów lokalnych, zaś działania władz miasta będą koncentrowały się na wspieraniu aktywności społeczności lokalnej. 7.

2.

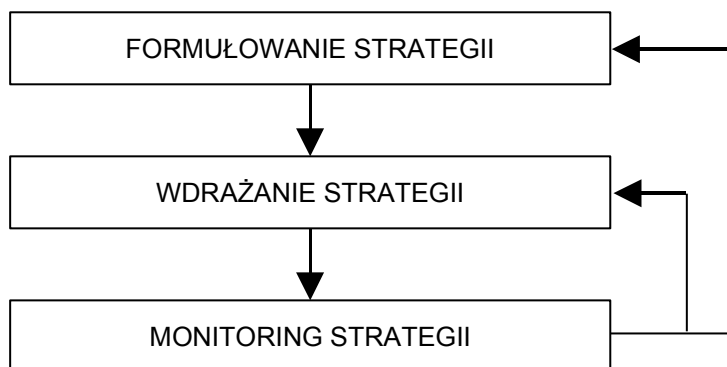
ZAŁOŻENIA DO FORMUŁOWANIA STRATEGII

System zarządzania strategicznego ☒
Cechy strategii ☒
Zasady zarządzania strategicznego ☒
Partnerstwo strategiczne ☒

SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO

„Strategia rozwoju miasta Wodzisław Śląski do roku 2020” stanowi jeden z 8. podstawowych elementów systemu zarządzania strategicznego w mieście. System ten obejmuje trzy zasadnicze czynności:

- ☐ formułowanie strategii,
- ☐ wdrażanie strategii,
- ☐ monitoring rezultatów i warunków wdrażania strategii.

Relacje między blokami ilustruje powyższy schemat. Monitoring strategii powinien sygnalizować konieczność dokonania korekt w treści strategii lub sposobie jej wdrażania. Strategia to nie tyle dokument, co elastyczna koncepcja, dostosowywana do zmieniających się uwarunkowań rozwoju lokalnego. Konieczność zapewnienia elastyczności związana jest przede wszystkim z długim horyzontem wdrażania strategii i nieuniknionym występowaniem w tym czasie zmian w oczekiwaniach mieszkańców i uwarunkowaniach rozwoju, w szczególności w obrębie okazji i wyzwań niesionych przez otoczenie.

Strategia jest początkiem procesu budowania nowego modelu zarządzania miastem. Punktem wyjścia strategii było sformułowanie założeń wstępnych.

CECHY STRATEGII

„Strategia rozwoju miasta Wodzisław Śląski do roku 2020” to koncepcja, której realizacja powinna wzmocnić filary rozwoju miasta oraz uruchomić szereg nowych, kluczowych dla rozwoju lokalnego procesów. Podstawowe oczekiwania dotyczące efektów zarządzania strategicznego w mieście obejmują:

- ☐ *tworzenie warunków dla rozwoju społeczności lokalnej*, rozszerzanie zakresu szans dostępnych dla mieszkańców miasta oraz innych podmiotów zainteresowanych funkcjonowaniem w Wodzisławiu Śląskim, poszerzanie przestrzeni dla aktywności społecznej i gospodarczej,
- ☐ *wzmacnianie samorządności* opierającej się na sile społeczeństwa obywatelskiego, lokalnym kapitale zaufania, zawiązywaniu partnerstwa strategicznego, osiąganiu konsensusu społecznego wokół uzgodnionych priorytetów rozwojowych, poprawie komunikacji władz lokalnych z mieszkańcami miasta oraz podmiotami w otoczeniu,
- ☐ *uporządkowanie rozwoju miasta*, skoncentrowanie uwagi na kluczowych wyzwaniach i problemach,
- ☐ *nadanie procesom rozwoju społecznego i gospodarczego cech rozwoju zrównoważonego i zintegrowanego*, w którym różne funkcje będą wzajemnie skoordynowane, podejmowane działania rozwojowe będzie cechowała synergia, wartości środowiskowe i kulturowe będą wykorzystywane w sposób rozsądny, a ewentualne konflikty pomiędzy różnymi płaszczyznami rozwoju będą w dłuższej perspektywie ograniczane lub, jeżeli to możliwe, eliminowane,
- ☐ *aktywne budowanie pozycji i uplasowanie miasta w otoczeniu* regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- ☐ *skorelowanie interesów indywidualnych mieszkańców i różnych środowisk z interesem miasta i społeczności lokalnej* rozumianej jako całość, a poprzez to systematyczne *zwiększanie liczby podmiotów zaangażowanych w działania prorozwojowe* i stałe ich zachęcanie do włączania się w kolejne aktywności na rzecz rozwoju miasta,
- ☐ *zbudowanie odpowiedniej dynamiki i elastyczności działania samorządu*, podwyższanie zdolności efektywnej i szybkiej reakcji na główne wyzwania rozwojowe.

W sensie strukturalnym strategia została skonstruowana w taki sposób aby:

- ☐ wskazywać ścieżki osiągnięcia wyznaczonych priorytetów i celów,
- ☐ nakreślić ramy wdrażania kluczowych programów i projektów rozwojowych,
- ☐ wskazywać podmioty realizujące zadania wdrażające strategię i dzielić pomiędzy nie odpowiedzialność za osiąganie założonych efektów.

Wartość strategii rozwoju lokalnego nie sprowadza się do poprawności metodologicznej czy merytorycznej. Kryteria użyteczności strategii są związane przede wszystkim z prawdopodobieństwem jej realizacji i osiągnięcia założonych w niej efektów. W trakcie prac nad strategią dołożono koniecznych starań, aby przygotowany dokument był możliwy do wdrożenia. W ramach przygotowanej metodologii, realizacji prac koncepcyjnych i opracowania ostatecznej formy dokumentu uwzględniono następujące istotne aspekty:

- ☐ sposób formułowania strategii, determinujący zakres wykorzystywanych informacji i tryb współpracy z podmiotami lokalnymi,
- ☐ zakres merytoryczny strategii,
- ☐ forma dokumentu.

ZASADY ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO

Zasady zarządzania strategicznego, którymi kierowano się przy tworzeniu koncepcji prac nad formułowaniem i wdrażaniem strategii objęły:

- ☐ *zasadę koncentracji*: skupienie energii i zasobów na najważniejszych problemach i najefektywniejszych rozwiązaniach,
- ☐ *zasadę kompleksowości*: stosowanie szerokiego spojrzenia przy identyfikacji problemów oraz formułowaniu propozycji ich rozwiązania, uwzględniających nie tylko symptomy, ale także przyczyny zjawiska,
- ☐ *zasadę ciągłości rozwoju*: dążenie do równowagi pomiędzy rozwiązaniami przynoszącymi poprawę w długim horyzoncie a rozwiązaniami doraźnymi,
- ☐ *zasadę synergii*: zawarcie w strategii działań stanowiących spójną, wzajemnie wspomagającą się całość,
- ☐ *zasadę partnerstwa strategicznego*: rozszerzanie partycypacji podmiotów lokalnych w formułowaniu i wdrażaniu strategii oraz identyfikacji i rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- ☐ *zasadę montażu środków*: pomnażanie zasobów wykorzystywanych na rzecz rozwoju miasta poprzez formułowanie propozycji zmierzających do aktywizacji możliwie dużej liczby mieszkańców i innych podmiotów oraz będących w ich dyspozycji zasobów na rzecz rozwoju miasta,
- ☐ *zasadę kontekstowości*: elastyczne dostosowywanie treści i sposobów wdrażania strategii do zmieniających się warunków.

PARTNERSTWO STRATEGICZNE

„Strategia rozwoju miasta Wodzisław Śląski do roku 2020” jest opracowaniem, którego zawartość merytoryczna oraz metodologia tworzą podstawy dla uruchomienia partnerskich działań podmiotów lokalnych na rzecz rozwoju miasta. Wartość dokumentu nie ogranicza się do jego treści, ale dotyczy także zawiązania forum dyskusji o mieście, jego problemach i przyszłości. Przyjęto, że strategia jest nie tyle planem działania, ale raczej podstawą komunikacji społecznej i swoistym zaproszeniem do współpracy dla wszystkich podmiotów lokalnych. Wskazanie w strategii pożądanych kierunków działalności społecznej i ekonomicznej oraz określenie zakresu i instrumentów wsparcia stwarza podstawy dla podnoszenia poziomu aktywności mieszkańców miasta. 13

Odpowiednia organizacja prac nad formułowaniem dokumentu stworzyła dobry punkt wyjścia dla zawiązywania i wzmacniania partnerstwa strategicznego, którego uczestnikami są podmioty wiążące swoją przyszłość z Wodzisławiem Śląskim. Wielopodmiotowy charakter będzie również cechował planowany proces wdrażania strategii. Opierać się on będzie na współpracy różnych użytkowników miasta i realizacji projektów łączących aktywności i zasoby podmiotów lokalnych. Zakłada się, że rezultatem takiego podejścia będzie zawiązanie szerokiej koalicji na rzecz stałego doskonalenia dokumentu, jego partnerskiego wdrażania i wspólnego monitorowania. Takie ujęcie powoduje, że strategia przekracza ramy sformalizowanego dokumentu i staje się płaszczyzną permanentnego dialogu na temat przyszłości miasta. Podejmowane w oparciu o zapisy strategii działania będą adekwatne do oczekiwań mieszkańców, a wprowadzane w mieście zmiany będą akceptowane przez społeczność lokalną.

O realnym partnerstwie strategicznym w mieście będzie można mówić w sytuacji, gdy uzyskane zostaną następujące efekty: 14

- ☐ mieszkańcy miasta zaakceptują strategię jako dokument odzwierciedlający ich potrzeby i oczekiwania;
- ☐ mieszkańcy będą potrafili znaleźć w strategii szanse dla swego rozwoju i będą postrzegać miasto jako miejsce sprzyjające ich indywidualnemu rozwojowi; strategia będzie wskazywała mieszkańcom rodzaje aktywności wspierane przez politykę lokalną;
- ☐ mieszkańcy będą zainteresowani rozwojem miasta, kontynuowany i rozwijany będzie – zapoczątkowany w trakcie prac nad formułowaniem strategii - dialog między lokalnymi podmiotami zmierzający do wymiany poglądów, poznawania różnych stanowisk, rozumienia postaw, prezentowania barier w indywidualnym działaniu i ustalania wspólnego stanowiska co do kierunków rozwoju miasta;

- wykreowane i wzmacniane będą lokalne środowiska lidarskie oraz zostaną stworzone warunki dla aktywizacji kolejnych podmiotów.

Przyjęcie treści strategii do realizacji stanowi zwieńczenie pierwszego etapu zawiązywania partnerstwa strategicznego. Zasada kontekstowego dostosowywania strategii do zmieniających się uwarunkowań wymaga kontynuowania procesu negocjacyjnego w całym horyzoncie wdrażania.

3.

DIAGNOZA SYTUACJI STRATEGICZNEJ MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI

Procesy zachodzące w mieście i jego otoczeniu ☒

PROCESY ZACHODZĄCE W MIEŚCIE I JEGO OTOCZENIU

Wodzisław Śląski znalazł się w sytuacji wymagającej podjęcia kluczowych decyzji strategicznych. Procesy i związane z nimi przekształcenia, które obserwowano w ostatnich latach w mieście i jego otoczeniu, stwarzają presję na poszukiwanie rozwiązań kompleksowych, systemowo zmieniających miasto. **Ze względu na nagromadzenie w mieście różnego typu problemów oraz z uwagi na ich skalę osiągnięcie szybkich i spektakularnych rezultatów w krótkim czasie nie wydaje się możliwe.** Konieczne jest podejście długofalowe, konsekwentne, a jednocześnie fundamentalne, prowadzące do stworzenia nowych podstaw rozwojowych dla miasta. 15

Na terenie Wodzisławia Śląskiego zaszły w ostatnich latach dynamiczne zmiany strukturalne obejmujące wymiar społeczno-demograficzny, kulturalny, gospodarczy, infrastrukturalny i środowiskowy. Spiętrzenie zaniedbań w różnych dziedzinach rozwoju lokalnego doprowadziło do pojawienia się stanów kryzysowych o wysokiej intensywności. Regresowi ekonomicznemu towarzyszy obniżenie standardu życia odczuwalne dla znacznej części mieszkańców. Wyczerpanie podstawowych potencjałów miasta i siły czynników miastotwórczych sprawia, że nowa jakościowo, wykształcona i mobilna generacja pracowników nie widzi dla siebie perspektyw rozwojowych w mieście i poszukuje szans życiowych w innych ośrodkach. Wiąże się to często ze zjawiskiem emigracji o trwałym charakterze. 16

Negatywne zjawiska społeczne i kulturalne przekładają się na osłabienie pozycji konkurencyjnej i marginalizowanie rangi miasta w otoczeniu subregionalnym i regionalnym. **Miasto musi przebudować strukturę społeczno-ekonomiczną i podjąć rywalizację z innymi konkurencyjnymi ośrodkami w zakresie wzmacniania potencjału ekonomicznego, kreowania nowych miejsc pracy oraz polepszania warunków życia.**

Wodzisław Śląski powinien na nowo określić swoją pozycję w otoczeniu stając się miastem o funkcjach komplementarnych względem innych wiodących ośrodków w subregionie.

W rozwoju miasta występuje szereg charakterystycznych zjawisk, do których należą:

☐ ograniczenie bazy ekonomicznej miasta, któremu nie towarzyszyło odpowiednie

tempo powstawania nowych podmiotów gospodarczych i generowania nowych miejsc pracy;

- ☐ utrata atrakcyjności miasta dla mieszkańców dotycząca zarówno poziomu dostarczanych szans rozwojowych, jak też oferty usług, w szczególności związanych ze spędzaniem wolnego czasu;
- ☐ niskie tempo rozwoju aktywności społecznej mieszkańców;
- ☐ polaryzacja społeczna przejawiająca się w rozwarstwieniu o podłożu ekonomicznym, ale także w postawach mieszkańców związanych ze skłonnością do podnoszenia kwalifikacji i do włączania się w społeczne i gospodarcze życie miasta;
- ☐ secesja dzielnic miasta skutkująca zmniejszeniem powierzchni miasta i potencjału ludzkiego.

Pomimo szeregu zjawisk negatywnych, można w rozwoju miasta wskazać kilka zjawisk i procesów korzystnych. Należą do nich:

- ☐ poprawa infrastruktury komunikacyjnej w otoczeniu miasta,
- ☐ rozwój infrastruktury społecznej (szkoły) i komunikacyjnej miasta,
- ☐ renowacja części obiektów zabytkowych,
- ☐ rosnąca oferta i aktywność kulturalna,
- ☐ rozwój aktywności społecznej,
- ☐ rozwój lokalnego biznesu,
- ☐ rozwój szkolnictwa wyższego,
- ☐ równoważenie rynku pracy.

Sytuację miasta określono oparciu o kilka wskaźników statystycznych określających 17
pozycję miasta w odniesieniu do głównych miast Subregionu Zachodniego: .

- ☐ sytuacja demograficzna miasta,
- ☐ budżety lokalne,
- ☐ rozwój mieszkalnictwa i budownictwa,
- ☐ przedsiębiorczość,
- ☐ kultura.

Wykorzystano dane GUS (dane każdorazowo na koniec roku). Wnioski z analizy statystycznej zostały wykorzystane do opracowania diagnozy w formie analizy SWOT.

Do głównych wniosków z analizy statystycznej należy zaliczyć:

- ☐ osłabianie potencjału demograficznego miasta wynikające ze zjawisk migracyjnych oraz słabego wskaźnika przyrostu naturalnego; jest to problem dotyczący wszystkich analizowanych miast w subregionie, wynika więc tylko w części z sytuacji wewnętrznej miasta, zaś po części jest wynikiem procesów

- suburbanizacyjnych dotyczących miasta aglomeracji,
- ❑ pogarszanie się pozycji konkurencyjnej wobec innych miast subregionu,
 - ❑ sytuacja demograficzna odbiegająca od obrazu innych miast subregionu
 - najniższy wśród analizowanych miast udział ludności w wieku produkcyjnym (64% w porównaniu ze średnią dla 5 miast na poziomie 67% i najwyższym poziomem w Żorach – 72%)
 - niekorzystny poziom wskaźnika obciążenia demograficznego (najmniej korzystny wskaźnik w subregionie),
 - najwyższy udział osób w wieku poprodukcyjnym (16%) w zestawieniu ze średnią dla 5 miast na poziomie 13% i najniższym poziomem w Żorach (7%).
 - ❑ wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym na poziomie 20%, nie odbiegający od wartości obserwowanych w innych miastach, pozwalający na pozytywne prognozowanie dostępności zasobów ludzkich w okresie realizacji strategii
 - ❑ dochody budżetu lokalnego:
 - Wodzisław Śląski posiada najniższy poziom dochodów budżetowych wśród analizowanych 5 miast subregionu – ok. 1700 zł w porównaniu ze średnią na poziomie 2 250 zł. Relacja dochodów budżetowych do średniej 5 miast wynosi 75% i w okresie 2002-2005 nie uległa zmianie.
 - stabilizująca się sytuacja budżetowa miasta z dynamiką na poziomie 30% w okresie 2002-2005, tj. poziomie nie odbiegającym od średniej dla 5 analizowanych miast.
 - ❑ regres w rozwoju przedsiębiorczości – liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 77 i jest niższa niż średnia dla 5 miast (80,5), natomiast znacznie odbiega od Rybnika (92,5) i Raciborza (85), jest natomiast wyższa niż w Jastrzębiu-Zdrój (62,5). Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych wynosi ok. 5% w okresie 2002-2005 i nie wykazuje zróżnicowania między analizowanymi miastami regionu.
 - ❑ wolne tempo rozwoju mieszkalnictwa i budownictwa na tle innych miast subregionu,
 - ❑ małe i stale malejące znaczenie kultury w mieście wyrażone liczbą odwiedzających placówki muzealne – wskaźnik odwiedzających placówki w relacji do liczby mieszkańców wynosi 8% (porównywalnie z Rybnikiem, natomiast znacznie niżej w zestawieniu z Raciborzem i Żorami – powyżej 30%)

4. ANALIZA SWOT

Istota analizy SWOT ☒
Czynniki analizy SWOT ☒

ISTOTA ANALIZY SWOT

Analiza SWOT dla miasta Wodzisław Śląski została przeprowadzona w relacji do sformułowanych celów strategicznych. Istotą analizy SWOT jest identyfikacja czynników (potencjałów, procesów, zjawisk, tendencji itp.) sprzyjających rozwojowi miasta bądź rozwój ten hamujących. W ramach analizy SWOT rozpoznano czynniki w mieście oraz w jego otoczeniu. Czynniki zostały oznaczone w następujący sposób:

☐ SIŁY – STRENGTHS (S):

wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) pozytywny wpływ na rozwój miasta, wyróżniające miasto w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla jego przyszłego rozwoju, podnoszące jego atrakcyjność i konkurencyjność

☐ SŁABOŚCI - WEAKNESSES (W):

wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) negatywny wpływ na rozwój miasta, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń; braki w potencjałach, obniżające pozycję miasta

☐ SZANSE - OPPORTUNITIES (O)

czynniki zewnętrzne (w otoczeniu miasta) sprzyjające (lub mogące sprzyjać) rozwojowi miasta, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju

☐ ZAGROŻENIA – THREATS (T)

czynniki zewnętrzne (w otoczeniu miasta) utrudniające (lub mogące utrudniać) rozwój miasta, stanowiące bariery w przełamywaniu trudności i blokujące możliwości podejmowania działań.

Rozpoznanie czynników w ramach analizy SWOT umożliwia określenie potencjałów, na których można oprzeć wdrażanie strategii oraz zidentyfikowanie barier, które wymagają przezwyciężenia. Poniżej zamieszczono syntetyczną listę czynników. Szczegółowe analizy SWOT sporządzone dla kolejnych celów strategicznych zostały zamieszczone w załączniku do strategii.

CZYNNIKI ANALIZY SWOT

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

20

SIŁY	SŁABOŚCI
S1. Unikalne położenie komunikacyjne miasta (autostrada A1 i 2 zjazdy w odległości 4-5 km).	W1. Negatywne zjawiska demograficzne związane z emigracją mieszkańców - odpływ młodych, wykształconych ludzi.
S2. Korzystne położenie geograficzne w centrum Europy Środkowo-Wschodniej, bliskość granicy i ośrodków aglomeracyjnych w województwie śląskim i Czechach)	W2. Słaby poziom utożsamienia mieszkańców z miastem.
S3. Śląski etos pracy cechujący mieszkańców.	W3. Uboga oferta pracy, w szczególności dla absolwentów uczelni.
S4. Dobry poziom kwalifikacji technicznych mieszkańców.	W4. Brak atrakcyjnej oferty inwestycyjnej.
S5. Silne środowiska sportowe i I-ligowy klub piłkarski znany w Polsce.	W5. Słabnąca pozycja miasta w otoczeniu (powiecie i subregionie).
S6. Malowniczy rynek miasta.	W6. Brak sukcesów w pozyskiwaniu środków z zewnętrznych źródeł finansowania.
S7. Zadowalający poziom bezpieczeństwa w mieście.	W7. Regres gospodarczy i redukcja miejsc pracy w mieście – kryzys tradycyjnego ośrodka przemysłowego wyrażający się upadkiem dużych przedsiębiorstw i utratą dużej liczby miejsc pracy.
S8. Korzystne warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego – stosunkowo niska cena mieszkań i działek budowlanych.	W8. Miasto o ubogiej ofercie spędzania wolnego czasu (usługi kulturalne, rozrywkowe, możliwości rekreacji) oraz niedostateczny rozwój infrastruktury w tym zakresie.
S9. Wysoka atrakcyjność przyrodniczych walorów zamieszkania: położenie miasta na obrzeżach obszarów aglomeracyjnych (cisza, spokój, ruralne dzielnice na terenie miasta, bliskość terenów zielonych w mieście sąsiednich w sąsiednich gminach).	W9. Niska atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście, w tym niewykorzystywanie możliwości i niespełnianie centralnych funkcji przez rynek miasta.
S10. Wysoki poziom usług rehabilitacyjnych.	W10. Uporządkowania i odbudowy architektonicznej zabudowy miasta.
S11. Dobry dostęp do podstawowych usług społecznych.	W11. Infrastruktura drogowa wymagająca modernizacji.
S12. Istnienie i rozwój szkolnictwa wyższego w mieście.	W12. Niewystarczający poziom rozwoju (ilość i jakość) infrastruktury obsługi ruchu turystycznego m.in.: drogi, parkingi, komunikacja, baza noclegowa i gastronomiczna.
S13. Znaczący potencjał rekreacyjny miasta: zieleń, krajobraz, lecznicze wody siarkowe.	W13. Brak konsekwentnej promocji miasta adresowanej do konkretnych odbiorców.
S14. Ważne ośrodki religijne w mieście (ośrodek rekolekcyjny w Kokoszycach) i jego sąsiedztwie (Turza Śląska).	W14. Brak lobbingu i realnej reprezentacji politycznej miasta na poziomie województwa i kraju.
S15. Występowanie złóż metanu możliwych do eksploatacji.	W15. Brak wyróżników i symboli miasta.
S16. Istnienie elementów kojarzonych z miastem na skalę krajową (MKS Odra	

Wodzisław)	W16. Niewłaściwy system komunikacji pomiędzy władzami lokalnymi a mieszkańcami. W17. Mała liczba organizacji obywatelskich i słabe zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz miasta i społeczności lokalnej. W18. Negatywny wpływ niskiej emisji na estetykę i ekologię miasta. W19. Znaczna liczba mieszkań socjalnych zlokalizowanych w rynku. W20. Brak GIS i map numerycznych. W21. Słaby dostęp do szerokopasmowego Internetu. W22. Brak planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całego miasta.
------------	--

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Istnienie i rozwój silnych ośrodków przemysłu motoryzacyjnego w promieniu 60-80 km od miasta (Ostrawa, Żilina, Gliwice, Bielsko-Biała, Tychy) O2. Dostępność środków z funduszy strukturalnych UE dla samorządów terytorialnych, organizacji obywatelskich i biznesu. O3. Wzrastające możliwości nawiązywania współpracy i wymiany doświadczeń z miastami w UE. O4. Rozwój gospodarczy kraju i regionu skutkujący poprawą sytuacji na rynku pracy. O5. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej w Polsce i regionie oraz w Czechach (A1, rozwój lotnisk, program ODRA 2000). O6. Rozwijająca się współpraca samorządów terytorialnych (krajowa i międzynarodowa). O7. Kształtowanie się w Polsce pozytywnych zachowań społecznych: wzrost aktywności społecznej, przedsiębiorczości, dążenie do podwyższania wykształcenia. O8. Dobry dostęp do oferty edukacyjnej w regionie, w tym do szkolnictwa	T1. Niestabilność przepisów prawnych, głównie w zakresie dochodów samorządu. T2. Wzrost konkurencyjności innych ośrodków – silna konkurencja o inwestorów, turystów, potencjalnych mieszkańców ze strony innych miast subregionu i województwa. T3. Niewystarczająca współpraca na linii miasto-powiat w rozwiązywaniu ponadlokalnych problemów oraz inicjowaniu i realizowaniu projektów. T4. Stereotypowy wizerunek Śląska jako ośrodka przemysłu ciężkiego utrudniający rozwój niektórych rodzajów działalności gospodarczej (turystyka, usługi, kultura). T5. Pogłębiające się zjawiska polaryzacji społecznej. T6. Wzrastające koszty pracy. T7. Perspektywa likwidacji KWK Anna-Rydułtowy. T8. Brak jednoznacznej koncepcji połączenia miasta z planowaną autostradą A1. T9. Deficyt na rynku pracy w niektórych specjalnościach.

wyższego.

O9. Otwarcie rynków UE.

O10. Rozwój technologii informatycznych.

O11. Dobra koniunktura w budownictwie mieszkaniowym.

O12. Poprawa środowiska naturalnego w sąsiedztwie miasta.

O13. Niezaspokojony popyt na usługi, zwłaszcza wyższego rzędu, w sąsiednich gminach.

O14. Niskie koszty pracy w porównaniu z krajami „starej” UE

O15. Pozytywny wizerunek mieszkańców jako pracowników związany ze śląskim etosem pracy i kadrą techniczną.

O16. Potencjalne zmiany administracyjne (miasto na prawach powiatu).

O17. Pozytywny wizerunek Polski jako kraju stabilnego o dużym potencjale gospodarczym.

5.

WIZJA ROZWOJU MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI DO ROKU 2020

Istota wizji rozwoju i jej znaczenie strategiczne ☒

Formułowanie wizji rozwoju miasta ☒

Wizja rozwoju miasta Wodzisław Śląski ☒

Misja rozwoju miasta Wodzisław Śląski ☒

ISTOTA WIZJI ROZWOJU I JEJ ZNACZENIE STRATEGICZNE

Wizja rozwoju miasta to zbiór stanów i procesów, które powinny charakteryzować miasto w przyszłości, będących wyznacznikiem dobrobytu mieszkańców i innych użytkowników miasta. Wizja przedstawia pożądany scenariusz rozwoju miasta w założonym horyzoncie czasowym. Wskazuje również główne wyróżniki miasta oraz podstawy jego konkurencyjności i atrakcyjności w przyszłości. 21.

Wizja stanowi główną oś strategii, a jej poprawność decyduje o powodzeniu wdrażania. Wizja pełni również dodatkowe funkcje w procesie zarządzania strategicznego miastem: 22.

- ☐ odzwierciedlania stanów i procesów dotyczących rozwoju miasta pożądanych przez poszczególnych interesariuszy,
- ☐ pełnienia funkcji motywacyjnych wobec podmiotów lokalnych oraz podmiotów w otoczeniu mogących wpływać na rozwój miasta,
- ☐ tworzenia bazy myślowej dla wypracowania priorytetów i celów strategicznych.

Wizja dotyczy wielu płaszczyzn rozwoju miasta, jednak musi być wewnętrznie spójna i synergiczna, tzn. składać się z elementów wzajemnie się wspomagających (lub co najmniej niekolidujących). Mimo życzeniowego charakteru, wizja jest realnym pomysłem na przyszłość, zachęcającym lokalne podmioty do działania, którego realizację można sobie wyobrazić w konkretnych działaniach.

Opracowanie wizji jest elementem metody scenariuszowej skupiającej się na udzieleniu kompleksowych odpowiedzi na dwa pytania: 23.

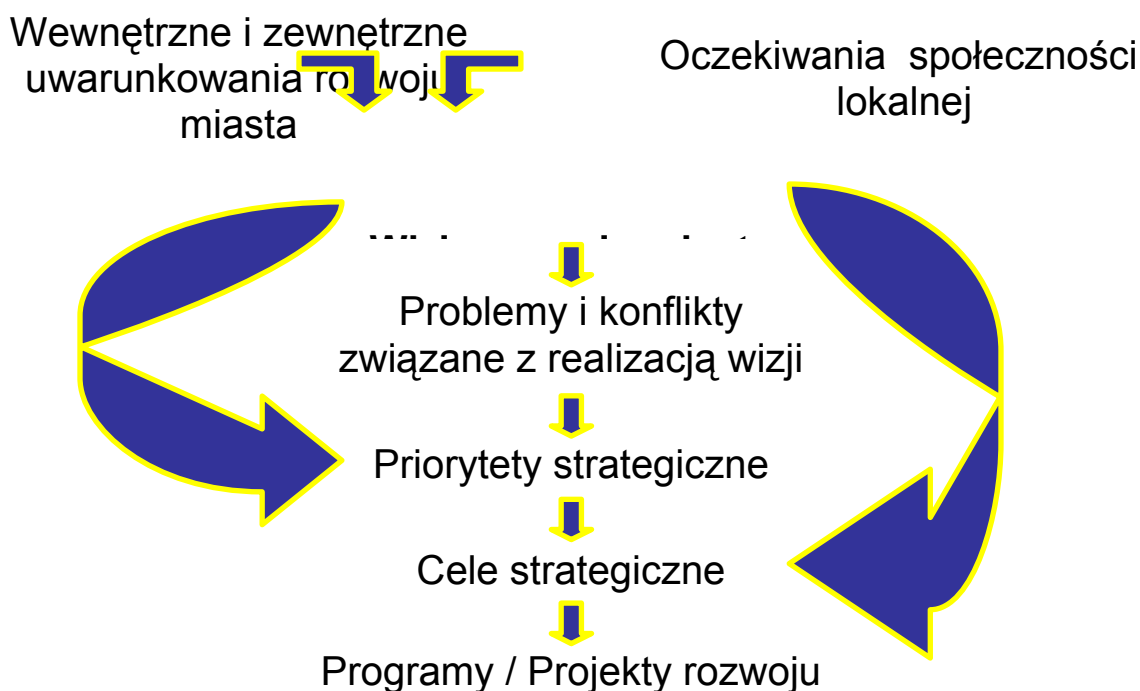
- i. Jakim miastem powinien być Wodzisław Śląski w 2020 roku?
- ii. Jakim miastem najprawdopodobniej będzie Wodzisław Śląski w 2020 roku?

Formułowanie wizji, a więc udzielenie odpowiedzi na pierwsze z wymienionych pytań, zostało oparte na analizie oczekiwań użytkowników miasta. Podstawowe znaczenie miało rozpoznanie opinii różnych podmiotów o mieście, jego dotychczasowym rozwoju, głównych atutach, ale także barierach i brakach.

Odpowiedź na drugie pytanie jest rezultatem przeprowadzonej diagnozy rozwoju

miasta oraz jego otoczenia. Sprowadza się do ekstrapolacji zidentyfikowanych trendów i prognozowania przyszłości miasta na bazie modelu o charakterze ewolucyjnym, związanym z kontynuacją dotychczasowych procesów i sposobu zarządzania miastem.

Na rysunku poniżej zaprezentowano wizję jako formułę wynikającą z analizy możliwości i aspiracji mieszkańców, a równocześnie wpływającą na kształtowanie zasadniczych części strategii.

FORMUŁOWANIE WIZJI ROZWOJU MIASTA

Wizja rozwoju miasta Wodzisław Śląski to zbiór odpowiedzi na pytanie „*Jakim miastem powinien być Wodzisław Śląski w roku 2020?*”. Pytaniami pomocniczymi wykorzystywanymi przy formułowaniu wizji, były:

- i. Jakie działalności i potencjały miasta powinny być:
 - kreowane (tworzone od podstaw),
 - rozwijane (wzmacniane),
 - ograniczane lub likwidowane?
- ii. Jakie atuty i potencjały mogą stanowić podstawę rozwoju miasta, a co dla rozwoju miasta musi zostać pozyskane?
- iii. Jakie najważniejsze wartości musi zapewnić miasto swoim mieszkańcom (użytkownikom), aby:

- wzmocnić ich aktywność społeczną i gospodarczą,
- trwale związać z miastem w sposób ekonomiczny i emocjonalny?
- Jaka powinna być pozycja miasta w otoczeniu? Czym miasto powinno być dla swego otoczenia? Z czego powinno być znane w regionie, kraju i na świecie?

WIZJA ROZWOJU MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI

Na podstawie diagnozy sytuacji rozwojowej miasta przy tworzeniu wizji rozwoju Wodzisławia Śląskiego sformułowano następujące płaszczyzny rozwoju: 25

- ☐ wszechstronnie rozumiana spójność miasta,
- ☐ miasto przyjazne dla mieszkańców i atrakcyjne miejsce osiedlenia,
- ☐ centralne miasto Subregionu Zachodniego przy granicy polsko-czeskiej,
- ☐ miasto z atrakcyjną ofertą dla podmiotów zewnętrznych,
- ☐ estetyka miasta i atrakcyjna przestrzeń publiczna,
- ☐ atrakcyjność miasta bazująca na kwalifikacjach mieszkańców,
- ☐ miasto w wewnętrznych i zewnętrznych sieciach współpracy.

WODZISŁAW ŚLĄSKI W ROKU 2020 TO MIASTO: 26

- ☐ którego rozwój ma charakter zintegrowany, obejmujący:
 - bezkolizyjne łączenie funkcji społecznych i gospodarczych oraz budowanie synergii pomiędzy różnymi aktywnościami,
 - równoległy rozwój wszystkich części miasta i zapewnienie jego spójności przestrzennej,
 - łączenie wielowiekowej historii miasta z innowacyjnością i otwarciem na przyszłość;
- ☐ w którym nowoczesność struktury gospodarczej jest budowana w oparciu o zasadę rozwoju zrównoważonego, a wykorzystanie zasobów środowiskowych, kulturowych oraz przestrzeni respektuje prawa i potrzeby następnych pokoleń;
- ☐ którego mieszkańcy, pomimo otwartości na otoczenie, wiążą przyszłość ze swoim miastem, co wynika z:
 - dumy mieszkańców ze swojego miasta,
 - istnienia i uświadomienia indywidualnych szans rozwoju dostarczanych przez miasto swoim mieszkańcom,
 - silnych więzi społecznych przejawiających się w odpowiedzialności mieszkańców za swoje miasto i za innych członków społeczności lokalnej,
 - wysokiej atrakcyjności mieszkaniowej oraz bogatej oferty kulturalnej i rekreacyjnej;

- ☐ wspierające talenty i aktywności swoich mieszkańców poprzez:
 - zapewnianie dostępu do edukacji na poziomie umożliwiającym elastyczne dostosowywanie kwalifikacji do potrzeb zglobalizowanego rynku pracy,
 - tworzenie warunków pozwalających na utrzymywanie dobrej kondycji fizycznej dzięki dostępowi do usług zdrowotnych oraz możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu w zdrowym środowisku,
 - kreowanie korzystnych warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
 - przyciąganie nowych inwestorów tworzących miejsca pracy zgodne z aspiracjami mieszkańców,
 - funkcjonowanie mechanizmów wyzwalających nowe inicjatywy społeczne,
 - zapewnianie warunków do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych;
- ☐ o zrównoważonej strukturze społecznej i skutecznie eliminowanych zjawiskach marginalizacji społecznej dzięki:
 - udzielaniu warunkowej pomocy w zaspokajaniu ekonomicznych, mieszkaniowych i socjalnych potrzeb najbardziej potrzebujących rodzin,
 - ograniczaniu zjawisk przestrzennego nagromadzenia patologii społecznych,
 - minimalizowaniu negatywnych zjawisk społecznych,
 - wspieraniu przez miasto inicjatyw podejmowanych przez podmioty lokalne na rzecz mieszkańców miasta znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej,
 - wspieraniu działań mieszkańców zmierzających do samodzielnego rozwiązywania swoich problemów;
- ☐ realizujące ważne ponadlokalne funkcje społeczne, kulturalne, gospodarcze, administracyjne, edukacyjne i naukowe oraz pełniące rolę ośrodka konsolidującego gminy południowej części subregionu zachodniego,
- ☐ będące komplementarnym ośrodkiem rozwoju społeczno-gospodarczego względem Rybnika i innych znaczących ośrodków subregionu i województwa,
- ☐ wyróżniające się w subregionie zachodnim i województwie śląskim estetyką architektoniczną, zielenią i dobrymi warunkami środowiskowymi;
- ☐ atrakcyjne dla odwiedzających, w szczególności dla osób poszukujących warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz dla osób podróżujących autostradą A1;
- ☐ będące małym lecz wyspecjalizowanym ośrodkiem akademickim, w którym realizowane są kierunki i specjalności studiów komplementarne względem innych ośrodków województwa;
- ☐ cechujące się dobrymi warunkami prowadzenia działalności gospodarczej

związanymi z:

- przygranicznym położeniem miasta, na szlaku drogowym o randze europejskiej (autostrada A1),
- profesjonalnym przygotowaniem i promocją terenów inwestycyjnych,
- wysokimi i stale podnoszonymi kwalifikacjami kapitału ludzkiego,
- wszechstronnym wsparciem władz lokalnych dla biznesu i zindywidualizowanym podejściem do potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców i inwestorów.

MISJA ROZWOJU MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI

Wodzisław Śląski – miasto szans rozwoju dla mieszkańców i inwestorów

27

6.

PRIORYTETY STRATEGICZNE MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI

Przesłanki wyboru priorytetów strategicznych ☒
Priorytety strategiczne miasta ☒

PRZESŁANKI WYBORU PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH

Pomiędzy sformułowaną wizją rozwoju miasta Wodzisław Śląski a procesami zachodzącymi aktualnie w mieście występuje szereg zasadniczych niezgodności, które wymagają podjęcia odpowiednich działań w ramach strategii. Realizacja wizji rozwoju miasta Wodzisław Śląski wymaga skupienia uwagi na czterech punktach:

- ☐ przewagi i wyróżniki miasta,
- ☐ aktywności oraz funkcje gospodarcze i społeczne,
- ☐ środowisko życia i biznesu,
- ☐ jakość zarządzania miastem.

Wybór pierwszego z punktów ciężkości wynika z aspiracji Wodzisławia Śląskiego do zachowania i stopniowego wzmocnienia swojej pozycji w otoczeniu. Obecnie występują procesy redukowania funkcji ponadlokalnych miasta i osłabiania jego znaczenia w powiecie i subregionie. Wymaga to podjęcia starań na rzecz odbudowy funkcji i potencjałów tworzących pozycję konkurencyjną miasta.

Drugi punkt dotyczy zaktywizowania mieszkańców i innych podmiotów oraz wykreowania środowisk liderek podejmujących innowacyjne działania w dziedzinie gospodarczej i społecznej. Upadek przedsiębiorstw sektora państwowego skutkujący wysokim bezrobociem i zmniejszeniem liczby mieszkańców miasta wymaga położenia nacisku na przebudowę struktury gospodarczej i stworzenie alternatywy dla dotychczasowych rodzajów działalności gospodarczej.

Podstawowym źródłem nowych miejsc pracy powinien stać się rozwój sektora usług wykorzystujący potencjał popytu w mieście i w sąsiednich gminach. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców powinien również dotyczyć sfery społecznej i podejmowania działań na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej.

Niski poziom atrakcyjności biznesowej oraz słabnące związki mieszkańców z miastem świadczą o tym, że Wodzisław Śląski nie dostarcza warunków rozwoju oczekiwanych przez podmioty lokalne. W szczególności, konieczne jest zwrócenie uwagi na zapewnienie mieszkańcom możliwości znalezienia w mieście miejsc pracy.

Czwarty punkt związany jest z podnoszeniem zdolności do wykorzystywania przez miasto szans w otoczeniu, poprawą komunikacji pomiędzy władzami lokalnymi

i mieszkańcami oraz środowiskami gospodarczymi, usprawnieniem procesu podejmowania decyzji o charakterze strategicznym.

PRIORYTETY STRATEGICZNE MIASTA

Dla rozwoju Wodzisławia Śląskiego konieczne jest skoncentrowanie uwagi na priorytetach strategicznych odpowiadających opisanym powyżej punktom ciężkości: . 30

1. WZMACNIANIE KONKURENCYJNOŚCI MIASTA
2. KREOWANIE NOWYCH FUNKCJI GOSPODARCZYCH I SPOŁECZNYCH
3. TWORZENIE KORZYSTNYCH WARUNKÓW PRACY I ZAMIESZKANIA
4. PODNOSZENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA MIASTEM

Wymienione priorytety nie mają charakteru rozłącznego. Działania podejmowane w ich ramach powinny wzajemnie się wspierać. Wprowadzona numeracja nie ma charakteru hierarchicznego, a jedynie porządkujący. Każdy z priorytetów ma taką samą wartość dla rozwoju miasta. . 31

7.

CELE STRATEGICZNE MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI

Cele strategiczne miasta ☒
Składowe celów strategicznych ☒
Mierniki realizacji celów strategicznych ☒

CELE STRATEGICZNE MIASTA

Dla poszczególnych priorytetów zostały sformułowane cele strategiczne 32
odzwierciedlające wartości i procesy kluczowe dla rozwoju Wodzisławia Śląskiego. .

CELE DLA PRIORYTETU 1:

WZMACNIANIE KONKURENCYJNOŚCI MIASTA

- 1.1.Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta i przebudowa jego struktury gospodarczej w oparciu o rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz przyciąganie inwestorów.
- 1.2.Rozwój kapitału ludzkiego podwyższający konkurencyjność gospodarczą miasta.
- 1.3.Wzmacnianie atrakcyjności miasta dla potencjalnych mieszkańców i osób odwiedzających.
- 1.4.Aktywność miasta w otoczeniu - inicjowanie działań i projektów ponadlokalnych realizowanych w kooperacji z sąsiednimi gminami.

CELE DLA PRIORYTETU 2: 33

KREOWANIE NOWYCH FUNKCJI GOSPODARCZYCH I SPOŁECZNYCH .

- 2.1.Kształtowanie nowej struktury gospodarczej w oparciu o współzależny rozwój funkcji gospodarczych, edukacyjnych i naukowych.
- 2.2.Wykorzystywanie subregionalnego rynku dla rozwoju usług, turystyki, kultury i nauki oraz podwyższania ich roli w strukturze gospodarczej miasta.
- 2.3.Aktywizacja mieszkańców ukierunkowana na podejmowanie działań na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej i wzmacniania pozycji miasta.

CELE DLA PRIORYTETU 3: TWORZENIE KORZYSTNYCH WARUNKÓW PRACY I ZAMIESZKANIA 34

- 3.1.Pozytywnie oceniane przez mieszkańców warunki życia w mieście kształtowane na poziomie zapobiegającym negatywnym zjawiskom migracji. .
- 3.2.Zrównoważona sytuacja na rynku pracy będąca wynikiem powstawania w mieście miejsc pracy o odpowiedniej jakości i liczbie.

CELE DLA PRIORYTETU 4: 35

PODNOSZENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA MIASTEM

- 4.1. Doskonalenie komunikacji wewnętrznej wspierającej efektywną współpracę sektora samorządowego, obywatelskiego i biznesu oraz innych liderów i środowisk lokalnych.
- 4.2. Rozwijanie warunków do realizowania projektów międzysektorowych wspierających wdrażanie strategii rozwoju miasta.
- 4.3. Wzmacnianie pozytywnego wizerunku miasta w otoczeniu.
- 4.4. Rozwijanie kompetencji i zasobów władz miasta i urzędników samorządowych w zakresie podejmowania i wdrażania decyzji strategicznych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego.

SKŁADOWE CELÓW STRATEGICZNYCH

Treść przedstawionych celów strategicznych jest bogata i wielowymiarowa. Można w ich ramach wskazać szereg składowych, które pomagają w ukierunkowaniu myślenia o projektach wdrożeniowych.

Cel strategiczny	Składowe celu strategicznego
1.1. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta i przebudowa jego struktury gospodarczej w oparciu o rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz przyciąganie inwestorów.	- tworzenie korzystnych warunków infrastrukturalnych, prawnych, administracyjnych i finansowych dla rozwoju działalności gospodarczej, - atrakcyjna oferta dla inwestorów: uzbrojone tereny, ludzie, informacja, - dobre połączenia komunikacyjne, w tym międzynarodowe, - pozyskiwanie inwestorów, profesjonalna obsługa biznesu ze strony administracji lokalnej, - system wspierania przedsiębiorczości, - pobudzanie i ukierunkowanie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców,
1.2. Rozwój kapitału ludzkiego podwyższający konkurencyjność gospodarczą miasta.	- rozwój systemu edukacji różnych szczebli, - wzmacnianie sektora nauki na terenie miasta, - podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców, - stałe, elastyczne dostosowywanie kwalifikacji mieszkańców do wymagań rynku pracy, - kreowanie postaw mieszkańców nakierowanych na podwyższanie kwalifikacji, - współpraca samorządu, podmiotów edukacyjnych, społecznych i biznesu w podwyższaniu jakości kapitału ludzkiego,
1.3. Wzmacnianie atrakcyjności miasta dla potencjalnych mieszkańców i osób odwiedzających.	- modernizacja i rozwój infrastruktury dla odwiedzających, - oferta dla odwiedzających, - przygotowanie terenów dla budownictwa

	mieszkaniowego – indywidualnego (w tym rezydencjalnego) oraz szeregowego,
1.4. Aktywność miasta w otoczeniu – inicjowanie działań i projektów ponadlokalnych realizowanych w kooperacji z sąsiednimi gminami.	- dialog z sąsiednimi samorządami, - współpraca wewnątrz powiatu, - współpraca w obrębie subregionu zachodniego, - tworzenie projektów ponadlokalnych,
2.1 Kształtowanie nowej struktury gospodarczej w oparciu o współzależny rozwój funkcji gospodarczych, edukacyjnych i naukowych.	- wzmacnianie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki miasta, - tworzenie i rozwijanie innowacyjnych małych i średnich firm, - tworzenie sieci współpracy pomiędzy biznesem, nauką, edukacją, sferą B+R i zawiązywanie klastrów (także w powiązaniu z podmiotami spoza miasta),
2.2 Wykorzystywanie subregionalnego rynku dla rozwoju usług, turystyki, kultury i nauki oraz podwyższania ich roli w strukturze gospodarczej miasta	- rozwój usług dla mieszkańców sąsiednich gmin, w szczególności oferty spędzania wolnego czasu oraz usług wyższego rzędu, - kreowanie centrów handlowo-usługowych i rozrywkowych oraz rekreacyjnych o znaczeniu ponadlokalnym,
2.3 Aktywizacja mieszkańców ukierunkowana na podejmowanie działań na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej i wzmacniania pozycji miasta	- rozwój organizacji obywatelskich, - kreowanie środowisk i liderów lokalnych, - budowanie partnerstwa w rozwoju miasta, - społeczna aktywizacja młodzieży, - możliwości podejmowania aktywności społecznych przez mieszkańców, - przechodzenie od aktywności społecznej do działalności biznesowej,
3.1 Pozytywnie oceniane przez mieszkańców warunki życia w mieście kształtowane na poziomie zapobiegającym negatywnym zjawiskom migracji.	- zwiększanie poziomu jakości życia w mieście, - dochody mieszkańców, - podwyższanie atrakcyjności przestrzeni publicznej: estetyka miasta, zieleń urządzona, mała architektura, gospodarowanie przestrzenią, - zapewnienie dostępności do usług i produktów, - zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego, - usuwanie barier infrastrukturalnych dla życia w mieście,
3.2 Zrównoważona sytuacja na rynku pracy będąca wynikiem powstawania w mieście miejsc pracy o odpowiedniej jakości i liczbie	- nowe, atrakcyjne miejsca pracy-poprzez nowe inwestycje - samozatrudnienie mieszkańców i rozwój sektora MSP
4.1 Doskonalenie komunikacji wewnętrznej wspierającej efektywną współpracę sektora samorządowego, obywatelskiego i biznesu oraz innych liderów i środowisk lokalnych.	- stabilność i czytelność polityki władz lokalnych względem podmiotów biznesowych i obywatelskich, - promowanie partnerstwa międzysektorowego, - wspieranie konsolidacji środowisk lokalnych,
4.2 Rozwijanie warunków do realizowania projektów międzysektorowych wspierających wdrażanie strategii rozwoju miasta.	- system wsparcia dla powstawania projektów realizowania projektów międzysektorowych, - subsydiarność - zastępowanie działalności władz lokalnych aktywnościami podmiotów lokalnych

4.3 Wzmacnianie pozytywnego wizerunku miasta w otoczeniu	- promocja zewnętrzna - zwiększanie znajomości miasta i oferty inwestycyjnej i turystycznej miasta - kreowanie wyróżników i symboli miasta,
4.4 Rozwijanie kompetencji i zasobów władz miasta i urzędników samorządowych w zakresie podejmowania i wdrażania decyzji strategicznych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego.	- zwiększanie dochodów budżetowych w powiązaniu z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych, - kształtowanie rozwoju społecznego i gospodarczego zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego: planowanie, infrastruktura, informacja, funkcjonowanie służb,

MIERNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Osiąganie celów strategicznych powinno być stale monitorowane. Dla każdego celu zaproponowano kilka mierników użytecznych do badania poziomu wykonania celów (częściowo, wraz z sugestiami dotyczącymi pożądanego poziomu realizacji). Wprowadzono również mierniki warunków brzegowych w celu eliminowania kolizji w rozwoju, zachowania zasad rozwoju zrównoważonego, w tym ochrony dziedzictwa ekologicznego i kulturowego oraz dyfuzji efektów rozwoju pomiędzy poszczególnymi częściami miasta i różnymi grupami społecznymi.

37

Cel strategiczny	Mierniki realizacji	Mierniki warunków brzegowych realizacji celu
1.1 Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta i przebudowa jego struktury gospodarczej w oparciu o rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz przyciąganie inwestorów.	- liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście (□), - wartość inwestycji realizowanych na terenie miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca (□), - liczba przedsiębiorców podejmujących corocznie działalność gospodarczą (□), - liczba firm upadających w pierwszych dwóch latach działalności (□), - liczba podmiotów gospodarczych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym w mieście (□), - liczba nowych miejsc pracy stworzonych przez inwestorów strategicznych – inwestycje tworzące jednorazowo ponad 250 miejsc pracy (□), - liczba przygotowanych terenów inwestycyjnych o powierzchni ponad 10 ha – także we współpracy z sąsiednimi gminami (□),	- procent powierzchni miasta wykorzystywany na realizację funkcji gospodarczych (□), - powierzchnia obszarów typu green field przeznaczanych pod nowe inwestycje i działalności w stosunku do obszarów poddawanych rekultywacji (□), - powierzchnia rewitalizowanych obszarów przemysłowych (□), - zanieczyszczenia generowane przez podmioty gospodarcze (□), - udział nieoczyszczonej emisji z podmiotów gospodarczych w stosunku do emisji ogółem (□),

1.2 Rozwój kapitału ludzkiego podwyższający konkurencyjność gospodarczą miasta.	- udział osób z wykształceniem wyższym (□), - liczba absolwentów określonych kierunków w szkołach różnego szczebla (□ - kierunki perspektywiczne, □ - kierunki niedostosowane do rynku pracy), - liczba studiujących na terenie miasta (□), - liczba osób korzystających z kształcenia ustawicznego (□), - liczba absolwentów kontynuujących naukę (□),	- odsetek stanowisk kierowniczych zajmowanych przez mieszkańców miasta w wybranych przedsiębiorstwach funkcjonujących w mieście (□),
1.3 Wzmacnianie atrakcyjności miasta dla potencjalnych mieszkańców i osób odwiedzających.	- liczba odwiedzających korzystających z bazy noclegowej - liczba noclegów (□), - liczba biletów sprzedanych do wybranych placówek turystycznych i kulturalnych w mieście (□), - odsetek pracujących w turystyce (□), - powierzchnia działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto (□), - wzrost budownictwa indywidualnego i deweloperskiego w mieście (□),	- proporcja między emigracją a imigracją o charakterze stałym – m. in. w oparciu o zameldowania i wymeldowania z pobytu stałego bez migracji wewnętrznej (□ lub zrównoważony □), w tym saldo migracji z uwzględnieniem struktury wg grup wiekowych,
1.4 Aktywność miasta w otoczeniu – inicjowanie działań i projektów ponadlokalnych realizowanych w kooperacji z sąsiednimi gminami.	- liczba i wartość projektów realizowanych przez samorządy w subregionie i regionie z udziałem Wodzisławia Śląskiego,	
2.1 Kształtowanie nowej struktury gospodarczej w oparciu o współzależny rozwój funkcji gospodarczych, edukacyjnych i naukowych.	- poziom przemian i dywersyfikacji struktury ekonomicznej miasta – rozwój nowych branż mierzony: ▪ dynamiką sprzedaży i zatrudnienia w wartościach bezwzględnych (□), ▪ dynamiką zmiany udziału w strukturze sprzedaży i zatrudnienia (□), - rozwój działalności innowacyjnych wyrażony: udziałem produktów innowacyjnych w strukturze sprzedaży, udziałem sektorów innowacyjnych w strukturze zatrudnienia /konieczne zdefiniowanie innowacyjności w ujęciu potrzeb miasta/ (□), - nowo powstające firmy B+R (□), - zatrudnienie w sektorze B+R (□), - liczba imprez targowych i wystawienniczych, liczba wystawców, liczba odwiedzających (□), - rozwój sieci kooperacji wyrażony liczbą podmiotów tworzących sieć wraz z oceną podejmowanych w ramach sieci działań istotnych dla rozwoju miasta (mierniki jakościowe,	- likwidacja miejsc pracy w tradycyjnych sektorach gospodarki w stosunku do liczby miejsc pracy powstających w nowych sektorach (□), - liczba i powierzchnia terenów i obiektów przemysłowych wyłączanych z użytkowania w stosunku do powierzchni terenów i obiektów przemysłowych rewitalizowanych (□),

	ankietowe, wyrażające dynamikę zmian), w tym badanie sieci kooperacji podmiotów gospodarczych oraz sieci kooperacji podmiotów pozagospodarczych (□); - liczba osób studiujących na terenie miasta (□), - liczba patentów wdrażanych w wodzisławskich firmach (□), - napływ innowacyjnych inwestycji na teren miasta mierzony liczbą podmiotów gospodarczych, zatrudnieniem, liczbą nowych branż (□), - zatrudnienie w instytucjach i przemysłach kultury (□) - zatrudnienie w tzw. wolnych zawodach (□),	
2.2 Wykorzystywanie subregionalnego rynku dla rozwoju usług, turystyki, kultury i nauki oraz podwyższania ich roli w strukturze gospodarczej miasta	- liczba małych firm o charakterze handlowym i usługowym (□), - liczba studentów studiujących w Wodzisławiu Śląskim spoza terenu miasta (□), - liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych realizowanych na terenie miasta (□),	- powierzchnia terenów o wysokich walorach środowiskowych przejmowana pod realizację funkcji turystycznych (□),
2.3 Wysoki poziom aktywności mieszkańców ukierunkowany na podejmowanie działań na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej i wzmacniania pozycji miasta	- odsetek mieszkańców funkcjonujących w organizacjach obywatelskich (□), - liczba osób zaangażowanych w wolontariat (□), - liczba organizacji obywatelskich działających na terenie miasta (□), - poziom zaangażowania mieszkańców miasta w realizację projektów w tym liczba osób zaangażowanych i wartość ich finansowego zaangażowania (□), - frekwencja wyborcza, zwłaszcza samorządowych wyborach samorządowych (□),	- liczba inicjatyw nakierowanych na zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób (□),
3.1. Pozytywnie oceniane przez mieszkańców warunki życia w mieście kształtowane na poziomie zapobiegającym negatywnym zjawiskom migracji.	- poziom przeciętnego wynagrodzenia (□), - dochody gospodarstw domowych (□), - poziom zróżnicowania ekonomicznego mieszkańców w stosunku do średniej krajowej – struktura wynagrodzeń wg grup dochodowych (□ odsetek osób i rodzin o dochodach poniżej minimum socjalnego), - warunki zamieszkania wyrażone wyposażeniem infrastrukturalnym mieszkań, powierzchnią mieszkania na osobę (□), - dostęp do usług społecznych mierzony liczbą personelu placówek i poziomem majątku na jednego mieszkańca – w tym zdrowie i edukacja (□), - powierzchnia przestrzeni publicznych o wysokim standardzie (poziom do	- poziom trwałej emigracji mieszkańców miasta (□), - rozwój elementów infrastruktury ochrony środowiska umożliwiający mieszkańcom i podmiotom gospodarczym zachowania zgodne z zasadami rozwoju zrównoważonego (□),

	określenia) (□), - liczba mieszkańców uczestniczących w zajęciach kulturalnych, rozrywkowych, sportowych, edukacyjnych itp. (z uwzględnieniem przekrojów wiekowych) – atrakcyjność oferty instytucji organizujących wolny czas mieszkańców (□), - liczba stałych połączeń komunikacji publicznej z innymi ośrodkami w subregionie i regionie (□), koszt dojazdu komunikacją publiczną do głównych ośrodków o funkcjach wyższego rzędu (□), czas dojazdu środkami komunikacji publicznej do głównych ośrodków o funkcjach wyższego rzędu (□),	
3.2. Zrównoważona sytuacja na rynku pracy będąca wynikiem powstawania w mieście miejsc pracy o odpowiedniej jakości i liczbie	- poziom zatrudnienia w mieście (□), - liczba bezrobotnych w mieście (□), - stopa bezrobocia (□), - struktura wiekowa bezrobocia, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu bezrobocia ludzi młodych i osób z wykształceniem wyższym (□),	
4.1. Doskonalenie komunikacji wewnętrznej wspierającej efektywną współpracę sektora samorządowego, obywatelskiego i biznesu oraz innych liderów i środowisk lokalnych.	- liczba i wartość projektów międzysektorowych inicjowanych przez sektor biznesu i NGO's (□), - stopień wykorzystania majątku lokalnych instytucji kulturalnych, edukacyjnych, sportowych i ich udostępnianie na rzecz organizacji obywatelskich (□), - liczba mieszkańców i podmiotów instytucjonalnych objętych działaniami promującymi współpracę międzysektorową (□), - liczba mieszkańców i podmiotów instytucjonalnych objętych doradztwem oraz szkoleniami w zakresie pozyskiwania środków na współpracę międzysektorową (□),	
4.2. Rozwijanie warunków do realizowania projektów międzysektorowych wspierających wdrażanie strategii rozwoju miasta.	- liczba instytucji i osób biorących udział w realizacji projektów międzysektorowych (□), - liczba i wartość projektów inicjowanych przez samorząd lokalny realizowanych wspólnie z podmiotami z innych sektorów (□), - wartość grantów miejskich na projekty międzysektorowe w wartościach bezwzględnych (□), - wartość grantów miejskich na projekty międzysektorowe w stosunku do udziału własnego beneficjentów (□), - wartość wkładu partnerów międzysektorowych projektach międzysektorowych w stosunku do pozyskanego wsparcia zewnętrznego (□),	
4.3. Wzmacnianie	- liczba odwiedzających miasto (□),	

pozytywnego wizerunku miasta w otoczeniu	- liczba nowych inwestorów (□), - liczba nowych mieszkańców (□), - pozycja w rankingach miast (□),	
4.4. Rozwijanie kompetencji i zasobów władz miasta i urzędników samorządowych w zakresie podejmowania i wdrażania decyzji strategicznych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego.	- wartość zewnętrznego dofinansowania na realizację projektów miejskich (□), - wartość budżetu na głowę mieszkańca (□), - wartość inwestycji na głowę mieszkańca (□), - liczba i wartość środków zewnętrznych pozyskanych na realizację projektów miejskich w stosunku do nakładów własnych (□), - liczba i wartość projektów wraz z ich strukturą według dziedzin rozwoju miasta (wg zapisów strategii), - liczba i wartość zrealizowanych projektów w ramach PPP (□), - liczba i wartość projektów przygotowywanych do realizacji /z kompleksową dokumentacją/ (□), - ocena pracy urzędników – poziom zadowolenia mieszkańców (□), - uczestnictwo władz miasta i urzędników samorządowych w szkoleniach, studiach podyplomowych i innych formach podwyższania kwalifikacji zgodnie z ustalonym zakresem rozwijania kwalifikacji /osobodni, uzyskane certyfikaty i dyplomy itp./ (□).	

Zaproponowane mierniki powinny być gromadzone i analizowane w uzupełniających się układach: 38

- ☐ analiza wartości bezwzględnych,
- ☐ analiza dynamiczna - zmian w poziomie miernika w stosunku do ustalonych okresów poprzednich,
- ☐ analiza poziomu miernika w stosunku do wybranych ośrodków konkurencyjnych oraz ośrodków o podobnej strukturze i wielkości (w szczególności ośrodki w subregionie),
- ☐ analiza przestrzenna mierników wg dzielnic miasta i wg grup społecznych.

8.

WYTYCZNE DO PROGRAMÓW STRATEGICZNYCH

Istota i struktura programów strategicznych ☒

Programy strategiczne ☒

ISTOTA I STRUKTURA PROGRAMÓW STRATEGICZNYCH

Strategia rozwoju miasta organizuje system zarządzania miastem i planowania jego rozwoju. Dokument ten stanowi podstawę formułowania kolejnych koncepcji wdrożeniowych o charakterze programowym. Wodzisław Śląski jest miastem, w którym pierwszoplanowym wyzwaniem staje się podwyższenie efektywności zarządzania, przywrócenie ciągłości w rozwoju, wykreowanie solidnych podstaw dla podejmowania decyzji strategicznych. Przedstawione w tym rozdziale projekty wdrożeniowe nie wyczerpują potrzeb rozwojowych miasta i powinny być traktowane jako wstępna lista przedsięwzięć wymagająca sukcesywnego uzupełniania i rozbudowywania. Strategia pozostaje otwarta na kolejne pomysły, zwłaszcza zgłaszane przez podmioty lokalne.

Przytoczone projekty zostały połączone w grupy, które mogą stanowić załączek bardziej szczegółowych programów. Przedstawione projekty zostały opracowane w oparciu o analizę SWOT i opisane według kilku najważniejszych kryteriów. Projekty są rozumiane jako przedsięwzięcia pozwalające na zrealizowanie celów strategicznych poprzez:

- ☐ wykorzystanie sił miasta i szans w jego otoczeniu,
- ☐ przewyższenie słabości miasta i zagrożeń w jego otoczeniu,
- ☐ wzmocnienie korzystnych lub osłabienie niekorzystnych relacji pomiędzy czynnikami wnętrza i otoczenia,
- ☐ zbudowanie nowych wartości (innowacyjność).

Proponowanym projektom została nadana ranga związana z proponowaną wagą projektu i chronologią realizacji według następujących oznaczeń:

- A. wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii;
- B. podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim;
- C. działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym;

- D. działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię;
- E. działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych.

Zastosowana struktura opisu projektów strategicznych przedstawia się następująco: 41

- i. nazwa projektu,
- ii. główny cel strategiczny realizowany dzięki wdrożeniu projektu,
- iii. inne cele strategiczne realizowane dzięki wdrożeniu projektu,
- iv. charakter projektu:
 - K – koncepcyjny,
 - INFR – infrastrukturalno-przestrzenny,
 - INST – instytucjonalny,
 - I-P – informacyjno-promocyjny,
 - F – finansowy,
 - W – akcje, imprezy i wydarzenia,
- v. sektory zaangażowane w realizację projektu:
 - S – samorządowy,
 - B – biznes,
 - O – organizacje obywatelskie,
- vi. główny miernik realizacji projektu (mierniki związane wprost z celami projektów, lub technicznym charakterem projektów),
- vii. ranga projektu – oceniona za pomocą skali od A do E.

PROGRAMY STRATEGICZNE

Nazwa projektu	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Ranga projektu	
1. PROGRAM ROZWOJU GOSPODARCZEGO							
1.1 Uruchomienie Biura Obsługi Inwestora i Lokalnego Biznesu (bazy danych, marketing inwestycyjny, informacje z izby czesko-polskiej)	1.1.	2.1., 3.2., 4.1.	INST	S, B,	Liczba obsługiwanych klientów	A	42.
1.2 Utworzenie strefy inwestycyjnej Olszyny z możliwością powstania parku technologicznego	1.1.	2.1., 3.2.	INFR	S, B, O	- Liczba pozyskanych inwestorów - Liczba nowych miejsc pracy	B	43.
1.3 Stworzenie Strefy Aktywności Gospodarczej dla MŚP	1.1.	ew. 1.4., 2.1., 2.3., 3.2.	INFR	S, B,	Liczba firm funkcjonujących na obszarze Strefy	B	44.
1.4 „Przyjazne przedszkole” – wprowadzenie nowych form opieki nad dziećmi w elastycznym systemie czasowym	1.1.	2.3., 3.1.	INST	S, B,	Liczba matek, które mogły podjąć lub kontynuować karierę zawodową	B	45.
1.5 Stworzenie planu przygotowania inwestycyjnych udostępniania	1.1.	2.1., 3.2.	K	S	Powierzchnia wygospodarowanych terenów	C	46.

nowych terenów inwestycyjnych					inwestycyjnych		
1.6 Utworzenie centrum logistycznego w sąsiedztwie autostrady A1	1.1.	ew. 1.4., 2.2., 3.2.	INFR	S, B,	▪ Liczba firm w centrum	E	47.
1.7 Utworzenie centrum obsługi ruchu tranzytowego	1.1.	ew. 1.4., 3.2.	INFR, I-P	S, B,	▪ Liczba podróżujących korzystających z usług centrum	E	48.
1.8 Stworzenie systemu zachęt finansowych dla MŚP	1.1.	2.1., 3.2., 4.2.	K, F	S	▪ Zmiana liczby podmiotów gospodarczych w mieście	E	49.
1.9 Powołanie wyższej szkoły artystyczno-zawodowej	1.2.	2.1., 2.2., 3.1.	INST	S	▪ Liczba studentów	E	50.
1.10 Utworzenie Centrum Innowacji Technologicznej ICT w Wodzisławiu Śląskim					▪		51.

2. PROGRAM ROZWIJANIA OFERTY SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU

2.1. „Z kulturą...”	3.1.	1.3.	K, I-P, W, F, INFR, INST,	S, B, O,	▪ Liczba mieszkańców miasta zajmujących się aktywnie działalnością kulturalną	A+D	52.
▪ stworzenie wyznacznika kultury lokalnej, ▪ rozbudowa oferty kulturalnej miasta, ▪ promowanie twórczości amatorskiej, ▪ wsparcie inicjatyw przybliżających postacie historyczne miasta,							

	▪ cykliczna impreza.						
2.2.	Zagospodarowanie na cele rekreacyjne jarów Dąbrówki – XXX-lecia – Piastów (stworzenie bazy rekreacyjno-sportowo-kulturalnej)	3.1.	1.3.	INFR	S, B,	▪ Szacunkowa liczba osób korzystających z urządzeń rekreacyjno-sportowych i kulturalnych	B 53.
2.3.	Budowa hali widowiskowo-sportowej (wielofunkcyjny obiekt sportowo-widowiskowo-konferencyjny)	1.3.	3.1.	INFR	S, B,	▪ <i>Parametry techniczne hali</i>	B 54.
2.4.	Utworzenie centrum rekreacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym – Rewitalizacja „Balatonu”	3.1.	1.3.	INFR	S, B,	▪ Szacunkowa liczba osób korzystających z urządzeń rekreacyjnych	B 55.
2.5.	Stworzenie skansenu rzemiosła i tradycji górniczej		1.3., 2.1., 3.1.	INFR, INST	S, B, O,	▪ Liczba odwiedzających	C 56.
2.6.	Stworzenie „Przestrzeni Kultury i Rozrywki Młodych”	3.1.	2.1., 2.3, 4.2.	K, INFR, W, F, INST, I-P,	S, B, O,	▪ Liczba uczestników imprez w „Przestrzeni”	C 57.
2.7.	Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w centrum miasta	1.3.	3.1.	INFR, W	S, B, O,	▪ <i>Parametry techniczne projektu</i>	C 58.
2.8.	Utworzenie „Uniwersytetu Trzeciego	3.1.	2.3.	INST	S, O,	▪ Liczba słuchaczy	B 59.

Wieku”							
2.9.	Projekt zagospodarowania przestrzeni publicznych	3.1.	1.3., 4.4.	K, INFR,	S, B, O,	Powierzchnia reprezentacyjnych przestrzeni publicznych, nowych i przygotowanych do modernizacji objętych projektem	C 60.
2.10.	Stworzenie Programu Profilaktyki Zdrowotnej poprzez Sport i Rekreację	3.1.	2.3.	K	S, O,	Liczba zaplanowanych działań i ich uczestników	B 61.
2.11.	Program rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej w tym modernizacji stadionu przy ul. Bogumińskiej	3.1.	1.3., 2.3.	K	S	Wielkość środków pozyskanych na projekty w programie	C 62.
2.12.	Opracowanie Programu rozwoju kultury w mieście	3.1.	1.3., 2.1., 2.2., 2.3., 4.1., 4.2.	K	S, O,	Liczba zaplanowanych działań i ich uczestników	B 63.
3. PROGRAM UTRAKCYJNIAJĄCY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ MIASTA							
3.1.	„Piękne miasto: Wodzisław Śląski”: - poprawa funkcjonalności i estetyki wjazdu do miasta - poprawa funkcjonalności i estetyki głównych ciągów	3.1.	1.3.	K, INFR, W	S, B, O	Poprawa wizerunku miasta w świadomości mieszkańców i na zewnątrz –	A 64.

	komunikacyjnych ▪ uporządkowanie, uzupełnienie i modernizacja małej architektury					procent pozytywnych skojarzeń		
3.2.	Program poprawy bezpieczeństwa mieszkaniow 39ieszkańców mieście	3.1.	1.3.	K	S	▪ Liczba zdarzeń o charakterze przestępczym	B	65.

4. PROGRAM ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

4.1.	Udrożnienie ruchu w południowej części Subregionu Zachodniego – Wodzisław Śląski Etap I i II	3.1.	1.1.	INFR	S	▪ Czas podróży w połączeniach wewnętrznych i zewnętrznych	A	66.
4.2.	Budowa drogi głównej południowej łączącej Rydułtowy przez Wodzisław z węzłem A1 Mszana	1.1.	1.4., 3.1.	INFR	S	▪ Czas podróży w połączeniach wewnętrznych i zewnętrznych	C	67.
4.3.	Przygotowanie terenów Osiedla Batory – tereny dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i usług	1.3.	3.1.	INFR	S, B,	▪ Powierzchnia przygotowanego terenu	B	68.
4.4.	Budowa miejskiej sieci szkieletowej – szerokopasmowy dostęp do Internetu		1.1., 2.1., 3.1.	INFR	S, B,	▪ Liczba podmiotów z dostępem do sieci	C	69.
4.5.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej: Ochrona wód dorzecza Górnej Odry w zlewni oczyszczalni ścieków Karkoszka II w Wodzisławiu Śląskim oraz nieobjętych Funduszem Spójności	1.1	1.3	INFR	S	▪ % powierzchni miasta objęty siecią ▪ Liczba użytkowników podłączonych do sieci	A	70.
4.6.	Rozwój systemu dróg publicznych					▪		71.

4.7.	Rozwój bazy edukacyjnej w mieście (SP, G,PP)					▪	
------	--	--	--	--	--	---	--

5. PROGRAM WZBOGACANIA I AKTYWIZACJI KAPITAŁU LUDZKIEGO

5.1.	„Wspieramy inicjatywy” (kulturalne, gospodarcze, oświatowe), w tym stworzenie Gminnego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	2.3.	1.1., 1.2., 2.1., 3.2., 4.1., 4.2.	K, F, W,	S, B, O,	▪ Wartość zadań przekazanych przez miasto do realizacji NGO's	B+D	72.
5.2.	Utworzenie szkoły o profilu artystycznym na poziomie średnim		2.1., 2.2., 3.1.	INST	S	▪ Liczba uczniów	C	73.

6. PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO

6.1.	Termomodernizacja budynków w mieście	3.1.		INFR	S, B,	▪ Zmniejszenie kosztów utrzymania obiektów	B	74.
6.2.	Stworzenie programu ograniczania zużycia energii i niskiej emisji, wykorzystania alternatywnych źródeł energii		1.3.	K	S	▪ Wielkość środków pozyskanych na projekty w programie	B	75.

7. PROGRAM ROZWOJU INSTRUMENTÓW ZARZĄDZANIA MIASTEM

7.1.	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	1.1.	1.3., 4.4.	K	S	▪ procent pokrycia terenów miasta MPZP	A	76.
7.2.	Stworzenie jednolitego systemu promocji miasta	4.3.	1.1., 2.3.,	K	S	▪ poprawa wizerunku	A	77.

		3.1.			miasta w świadomości mieszkańców i na zewnątrz – procent pozytywnych skojarzeń		
7.3.	Utworzenie Biura Projektów Miasta	4.4.	4.2.	INST	S	Liczba i wartość przygotowywanych projektów z wartością uzyskanego wsparcia zewnętrznego	A 78.
7.4.	Przyjazny urząd: - ułatwienie dostępu mieszkańcom do informacji, - przyspieszenie toku postępu spraw, - czytelne oznakowanie komunikacji, - precyzyjna informacja o procedurach załatwiania spraw, - ocena jakości obsługi.	4.4.	1.1., 1.3., 2.3., 3.1., 4.3.	I-P	S	Czas załatwiania spraw w urzędzie przez klientów	A+D 79.
7.5.	Opracowanie systemu oceny pracy urzędu: - ankieta i lista rankingowa urzędników, - cykliczna ocena pracowników, - badanie wyników, - system motywacyjny.	3.1.	1.1., 4.4.	I-P	S	Odsetek pozytywnych ocen o pracy urzędu	A+D 80.
7.6.	Wdrożenie systemu SIP (GIS) - realizacja mapy cyfrowej dla całego miasta pozwalająca na:	4.4.	1.1., 1.3.,	I-P	S	Pokrycie miasta mapą cyfrową wraz z	A+D 81.

	▪ usprawnienie przygotowania terenów pod inwestycje, ▪ usprawnienie zarządzania w sytuacjach kryzysowych, ▪ usprawnienie ewidencji nieruchomości.					systemem powiązanych danych w ustalonych dziedzinach.	
7.7.	Program aktywności społecznej (Pomoc społeczna) „Pasat”					▪	82.
7.8.	Program opieki zdrowotnej- projekt „organizacja izby przyjęć szpitala ZOZ w Wodzisławiu Śląskim					▪	83.
							84.

Poniższa tabela zawiera syntetyczne zestawienie celów strategicznych i odpowiadających im projektów. 85

Nazwa celu	Projekty realizujące cel
1.1. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta i przebudowa jego struktury gospodarczej w oparciu o rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz przyciąganie inwestorów.	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6., 1.7., 1.8., 4.1., 4.2., 4.4., 4.5., 5.1., 7.1., 7.2., 7.4., 7.5., 7.6.,
1.2. Rozwój kapitału ludzkiego podwyższający konkurencyjność gospodarczą miasta.	1.9., 5.1.,
1.3. Wzmacnianie atrakcyjności miasta dla potencjalnych mieszkańców i osób odwiedzających.	2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.7., 2.9., 2.11., 2.12., 3.1., 3.2., 4.3., 4.5., 6.2., 7.1., 7.4., 7.6.,
1.4. Aktywność miasta w otoczeniu – inicjowanie działań i projektów ponadlokalnych realizowanych w kooperacji z sąsiednimi gminami.	1.3., 1.6., 1.7., 4.2.,
2.1. Kształtowanie nowej struktury gospodarczej w oparciu o współzależny rozwój funkcji gospodarczych, edukacyjnych i naukowych.	1.1., 1.2., 1.3., 1.5., 1.8., 1.9., 2.5., 2.6., 2.12., 4.4., 5.1., 5.2.,
2.2. Wykorzystywanie subregionalnego rynku dla rozwoju usług, turystyki, kultury i nauki oraz podwyższania ich roli w strukturze gospodarczej miasta.	1.6., 1.9., 2.12., 5.2.,
2.3. Wysoki poziom aktywności mieszkańców ukierunkowany na podejmowanie działań na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej i wzmacniania pozycji miasta.	1.3., 1.4., 2.6., 2.8., 2.10., 2.11., 2.12., 5.1., 7.4.,
3.1. Pozytywnie oceniane przez mieszkańców warunki życia w mieście kształtowane na poziomie zapobiegającym negatywnym zjawiskom migracji.	1.4., 1.9., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 2.12., 3.1., 3.2., 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 5.2., 6.1., 7.2., 7.4., 7.5.,
3.2. Zrównoważona sytuacja na rynku pracy będąca wynikiem powstawania w mieście miejsc pracy o odpowiedniej jakości i liczbie.	1.1., 1.2., 1.3., 1.5., 1.6., 1.7., 1.8., 5.1.,
4.1. Doskonalenie komunikacji wewnętrznej wspierającej efektywną współpracę sektora samorządowego, obywatelskiego i biznesu oraz innych liderów i środowisk lokalnych.	1.1., 2.12., 5.1.,
4.2. Rozwijanie warunków do realizowania projektów międzysektorowych wspierających wdrażanie strategii rozwoju miasta.	1.8., 2.6., 2.12., 5.1., 7.3.,
4.3. Wzmacnianie pozytywnego wizerunku miasta w otoczeniu.	7.2., 7.4.,
4.4. Rozwijanie kompetencji i zasobów władz miasta i urzędników samorządowych w zakresie podejmowania i wdrażania decyzji strategicznych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego.	2.9., 7.1., 7.3., 7.4., 7.5., 7.6.,

9.

ZAŁOŻENIA DO WDRAŻANIA STRATEGII

Organizacja procesu wdrażania strategii ☒
Podmioty wdrażania strategii ☒

ORGANIZACJA PROCESU WDRAŻANIA STRATEGII

Sformułowana strategia nie może być traktowana jako końcowy efekt w zarządzaniu strategicznym miastem. Prezentowany dokument stanowi zaledwie wprowadzenie do nowego sposobu zarządzania miastem opartego na zasadach partycypacji społecznej. Realizacja projektów zapisanych w dokumencie to początek kompleksowej przemiany miasta, jego świadomego, systemowego, a co najważniejsze - długofalowego przeobrażania. 86

Oczywistym jest fakt, że rozwój miasta nie może być utożsamiany z werbalnymi zapisami w jakimkolwiek dokumencie. Nie bagatelizując zawartości merytorycznej strategii, jej struktury i wypracowanych podstaw metodologicznych należy zwrócić uwagę, że słowa zapisane w prezentowanym dokumencie muszą być konsekwentnie przekładane na realne aktywności różnych podmiotów lokalnych.

Konieczne jest zorganizowanie procesu wdrażania strategii w sposób gwarantujący jego odpowiednią dynamikę oraz adekwatność do zmieniających się uwarunkowań rozwojowych. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na następujące zasady wdrażania strategii: 87

- ☐ strategii oraz procesowi jej wdrażania zapewnić należy cechę *elastyczności* w taki sposób, aby wypracowana koncepcja długofalowego działania była stale dostosowywana do zmieniających się warunków; strategia powinna być *aktywna*, to znaczy powinna rozwijać się wraz ze zmianami zachodzącymi w mieście i jego otoczeniu dostarczając odpowiedzi na nowe wyzwania, stanowiąc bazę do stałego doskonalenia procesu zarządzania rozwojem miasta i skutecznej realizacji założonych celów rozwoju;
- ☐ strategia nie może być traktowana jako rama ograniczająca innowacyjność i swobodę działania podmiotów lokalnych czy instrukcja regulująca w sposób sztywny wszelkie działania w mieście; zarówno w swojej treści, jak też procedurach aktualizacyjnych i wdrożeniowych powinna być otwarta na nowe pomysły i aktywności;
- ☐ wdrażanie strategii odbywać się będzie poprzez stałe poszukiwanie:

- nowych pomysłów,
- nowych partnerów,
- nowych szans i zasobów w otoczeniu.

Przy podejmowaniu konkretnych decyzji o wymiarze strategicznym należy pamiętać, 88
że strategia powstawała w konkretnym momencie i została przygotowana w oparciu
o dostępną wiedzę. Pomimo starań nakierowanych na prognozowanie procesów
rozwoju, z upływem czasu, zarówno część diagnostyczna, jak i inne części strategii
będą ulegały stopniowej dezaktualizacji. Zjawisko to może mieć charakter ewolucyjny
lub też może dokonywać się w sposób skokowy. Podobnym przeobrażeniom podlegać
będą oczekiwania mieszkańców i ich postrzeganie rzeczywistości. We współczesnym
społeczeństwie, cechującym się rosnącym tempem wymiany informacji z otoczeniem,
stałe wzrasta dynamika kształtowania się nowych wzorców zachowań, preferencji,
trendów społecznych, co z kolei powoduje konieczność modyfikacji treści wizji i celów
rozwoju miasta. Stąd też, finalizacja procesu formułowania strategii nie jest
równoznaczna z zamknięciem procesu gromadzenia i przetwarzania informacji oraz
kreatywnego myślenia o przyszłości miasta. Należy w sposób permanentny
kontrolować zachodzące zmiany i modyfikować treść strategii.

PODMIOTY WDRAŻANIA STRATEGII

Uznanie samorządności i demokracji jako fundamentów rozwoju lokalnego skłania 89
do traktowania rozwoju miasta jako procesu, którego kształt wynikać winien
z oczekiwań społeczności lokalnej, a przebieg powinien być dynamizowany poprzez
tworzenie warunków dla wykorzystywania aktywności społeczności lokalnej. Również
ostateczna ocena uzyskiwanych rezultatów należy do mieszkańców miasta. Te fakty
powodują, że rozwiązując jakiegokolwiek problemy lokalne i planując rozwój miasta
należy mieć na uwadze następujące wymagania:

- ❑ rozwój lokalny to zarówno aspekty ekonomiczne jak i wymiar społeczny;
dynamizacja procesu rozwoju lokalnego nie może służyć tylko pomnażaniu
wskaźników (bądź ich uśrednianiu), lecz nastawiona winna być na poprawę
warunków życia możliwie dużej liczby mieszkańców oraz polepszenia warunków
funkcjonowania wszystkich podmiotów i organizacji na terenie miasta;
- ❑ demokracja to możliwość samorealizacji mieszkańców, ale także aktywna
odpowiedzialność za członków wspólnoty lokalnej; w procesie wdrażania strategii
powinno dochodzić do konsolidowania różnych środowisk i wspólnego
realizowania przedsięwzięć podwyższających jakość życia w mieście;
- ❑ rolę władz lokalnych jest przede wszystkim tworzenie warunków do rozwoju,

a w szczególności wspieranie aktywności różnych podmiotów w rozwiązywaniu występujących problemów; władze lokalne mając ograniczone możliwości działania (organizacyjne, ludzkie, budżetowe, prawne) muszą zwracać uwagę na inspirowanie projektów partnerskich oraz uruchamianie partnerstwa publiczno-prywatnego; szczególny nacisk w tym zakresie należy położyć przede wszystkim na tworzenie warunków do prowadzenia działalności przez podmioty prywatne.

Efektywna realizacja strategii wymaga wdrażania w układzie wielopodmiotowym. 90
Z jednej strony, pozwoli to na wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwoju, zaś .
z drugiej, wynika ze zdeterminowania treści strategii przez oczekiwania wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy. Realizacja większości zaproponowanych projektów strategicznych wymaga partycypacji mieszkańców i innych podmiotów lokalnych takich jak: przedsiębiorcy, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, instytucje otoczenia biznesu itp. Wskazane jest również promowanie strategii i możliwości czerpania indywidualnych korzyści z jej realizacji wśród ważnych dla rozwoju miasta podmiotów zewnętrznych. Istotnymi grupami odbiorców niniejszej strategii winni stać się również potencjalni mieszkańcy, inwestorzy, organizacje pozarządowe oraz inne gminy.

Wdrażanie strategii wymaga koordynacji aktywności władz lokalnych z aktywnością 91
społeczności lokalnej. Jej pierwszym etapem były przeprowadzone na etapie .
formułowania strategii konsultacje społeczne; ich kontynuacją będą działania promujące strategię i partnerski sposób jej wdrażania.

Strategia pełni ważną funkcję informacyjną, ponieważ określone w niej cele i kierunki rozwoju komunikują mieszkańcom preferowane (wspierane przez miasto) aktywności społeczne i gospodarcze. Powodzenie strategii może być mierzone w różny sposób; w kontekście zawiązywania partnerstwa lokalnego sukces wdrażania strategii można wyrazić poprzez:

- ☐ ograniczanie postaw roszczeniowych reprezentowanych przez mieszkańców miasta oraz zaakceptowanie faktu, że władze lokalne są tylko jednym z wielu podmiotów wpływających na charakter i tempo rozwoju miasta,
- ☐ liczbę i wartość (nie tylko sprowadzaną do wymiaru ekonomicznego) inicjatyw partnerskich realizowanych na bazie strategii.

Partnerski sposób wdrażania strategii oraz włączanie kolejnych podmiotów do tego 92
procesu wymaga stałego badania sytuacji i oczekiwań podmiotów lokalnych. Częścią .
systemu wdrażania musi być monitoring nakierowany na rozpoznawanie:

- ☐ realnej atrakcyjności strategii dla mieszkańców miasta wyrażającej się w zainteresowaniu podmiotów lokalnych podejmowaniem działań na rzecz

realizacji kierunków strategicznych;

- ❑ przyczyn, dla których pewne kierunki zapisane w strategii mogą nie cieszyć się zainteresowaniem podmiotów lokalnych;
- ❑ barier utrudniających podejmowanie przez mieszkańców działań na rzecz realizacji kierunków strategicznych.

Wyniki powyższych analiz powinny stanowić podstawę do modyfikowania strategii w sposób odpowiadający oczekiwaniom i aspiracjom podmiotów lokalnych, a równocześnie nie naruszający spójności strategii. Ponadto, powinny służyć do doskonalenia narzędzi wykorzystywanych dla wspierania aktywności podmiotów w mieście.

Wzmacnianie roli społeczności lokalnej w kształtowaniu rozwoju miasta jest zgodne z zasadami samorządności, a w szczególności z zasadą subsydiarności. Nie znaczy to, że w takim układzie pozycja władz lokalnych może być marginalizowana.

W przewidywanym horyzoncie wdrażania strategii rolą władz lokalnych będzie:

- ❑ zajmowanie pozycji lidera w wypracowywaniu i wdrażaniu projektów o wysokiej innowacyjności, podwyższonym ryzyku, zmieniających oblicze miasta, w tym projektów trudnych do wdrożenia z przyczyn rynkowych, a przez to mniej interesujących dla lokalnych podmiotów; ze względu na postulowany rozwój funkcji ponadlokalnych Wodzisławia Śląskiego na pierwszy plan wysuwają się w tym kontekście projekty związane z kształtowaniem spójności przestrzennej miasta, kulturalne, badawczo-rozwojowe, społeczne oraz edukacyjne;
- ❑ identyfikowania części strategii nierealizowanych przez aktywność społeczności lokalnej i zajmowania w tych przypadkach przez władzę lokalną pozycji inicjatora bądź samodzielnego realizatora pewnych działań;
- ❑ stałego doskonalenia systemu wspierającego podmioty lokalne w ich działaniach na rzecz rozwoju miasta,
- ❑ podejmowania działań nakierowanych na wzmacnianie pozycji miasta w otoczeniu,
- ❑ stworzenia organizacyjnych ram dla wdrażania strategii oraz jej permanentnego monitorowania.

Reasumując, wdrażanie strategii zorientowane na stworzenie nowoczesnego systemu zarządzania rozwojem lokalnym, oznacza:

- ❑ kompleksowość spojrzenia na procesy rozwojowe - postrzeganie sytuacji miasta nie przez pryzmat kształtowania się pojedynczych uwarunkowań, lecz analizowanie relacji pomiędzy czynnikami; szczególnie istotne jest analizowanie związków pomiędzy czynnikami wewnętrznymi a czynnikami występującymi w otoczeniu;

- ❑ perspektywiczną orientację decyzyjną i dążenie do uprzedzania kluczowych problemów wcześniejszymi działaniami,
- ❑ łączenie aktywności i potencjałów znajdujących się w dyspozycji wielu różnych podmiotów lokalnych,
- ❑ kontekstowe wdrażanie strategii, polegające na monitorowaniu sytuacji i modyfikowaniu treści strategii oraz sposobu jej realizacji.

10.

ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ

- Składowe zarządzania strategią** ☒
- Nurty wdrażania strategii** ☒
- Działania strukturalno-instytucjonalne** ☒
- Działania analityczno-diagnostyczne** ☒
- Działania planistyczno-programowe** ☒
- Działania informacyjno-promocyjne** ☒

SKŁADOWE ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

Prawidłowy przebieg procesu zarządzania strategicznego wymaga opracowania systemu wdrażania i kontroli realizacji strategii. System taki powinien traktować strategię nie tyle jako listę zadań do wykonania, ale raczej jako bazę dla podejmowania kolejnych decyzji kształtujących przyszłość miasta z uwzględnieniem zmian w warunkach wdrażania. Dlatego, po przyjęciu strategii konieczne jest zapewnienie warunków pozwalających na:

- ☐ pokonanie barier pomiędzy fazą koncepcyjną a wdrożeniową, zainicjowanie przedsięwzięć przygotowujących do konsekwentnego realizowania projektów zawartych w strategii, harmonijne przekładanie kolejnych zapisów strategii na konkretne działania,
- ☐ zachowanie elastyczności strategii rozumianej jako możliwość dostosowywania podejmowanych działań wdrożeniowych do zmieniającej się sytuacji w mieście i jego otoczeniu.

Założenia, które zostały przyjęte przy podejmowaniu prac nad strategią – w szczególności te dotyczące udziału wielu podmiotów w formułowaniu i realizacji strategii – powinny dzięki odpowiedniemu systemowi wdrażania być zachowane i rozwijane.

NURTY WDRAŻANIA STRATEGII

Wdrażanie strategii będzie realizowane w ramach dwóch komplementarnych nurtów działania:

1. *nurtu projektowego* polegającego na przygotowywaniu i wdrażaniu projektów zgodnych z celami rozwoju miasta,
2. *nurtu organizacyjnego* skupiającego się na stwarzaniu warunków dla realizacji

projektów i usprawnianiu funkcjonowania władzy lokalnej.

Obydwa nurty korespondują z wcześniej dokonanym podziałem aktywności pomiędzy władze lokalne, a lokalne podmioty lidery.

Zasadnicze działania w ramach nurtu projektowego obejmują:

97

DW1. przyjęcie wzorca karty projektu (patrz załącznik 1 do niniejszego dokumentu) i udostępnienie go podmiotom lokalnym w celu przygotowywania projektów przez mieszkańców miasta;

DW2. uruchomienie „linii projektowej” polegającej na:

- inspirowaniu mieszkańców do zgłaszania projektów zgodnych ze strategią i udzielaniu im pomocy przy ich wstępnej analizie,
- precyzyjnym przygotowywaniu koncepcyjnym kolejnych projektów stanowiących bazę, z której będą wybierane projekty o największych możliwościach realizacyjnych (zwłaszcza w kontekście skorzystania z zewnętrznych źródeł wsparcia);

Lista projektów strategicznych powinna być systematycznie modyfikowana i uzupełniana o nowe projekty, zgłaszane zarówno przez władze lokalne jak i społeczność lokalną; preferować należy projekty, dla których:

- sporządzono kompletną kartę projektową uzasadniającą znaczenie projektu dla rozwoju miasta lub zaspokojenia oczekiwań określonej grupy mieszkańców,
- określono orientacyjne koszty realizacji projektu oraz wskazano potencjalne źródła finansowania,
- zaproponowano lidera projektu, który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne;

DW3. selekcję projektów przyjętych do realizacji w ramach strategii opartej na następujących kryteriach:

- wymiar oczekiwanych pozytywnych efektów dla społeczności lokalnej oraz wpływ na strategiczny rozwój miasta,
- stwarzanie dobrych warunków wyjściowych dla realizacji kolejnych projektów i komplementarność wobec innych projektów,
- poprawa subregionalnego, regionalnego i ponadregionalnego wizerunku miasta, stwarzanie pozytywnych wyróżników miasta w otoczeniu,
- społeczna akceptacja projektu, wyrażana przede wszystkim poprzez zaangażowanie mieszkańców w realizację projektu,
- poziom kosztów, jakie musi ponieść miasto na realizację projektów,
- finansowy efekt mnożnikowy wyrażony możliwościami pomnażania

środków zainwestowanych przez miasto w realizację projektu (zdolność do koncentrowania wokół projektów podmiotów inwestujących własne środki finansowe lub pozyskiwania wsparcia z dostępnych funduszy),

- czas uzyskania efektów projektu (w tym pojawienie się zauważalnych dla społeczności lokalnej efektów częściowych, nawet jeżeli ostateczne sfinalizowanie projektu jest odległe);

DW4. prowadzenie stałego monitoringu wewnętrznych i zewnętrznych środków, które będą mogły być wykorzystane na rzecz realizacji kolejnych projektów oraz podejmowanie decyzji o wdrażaniu konkretnych projektów.

Proponowany w dalszych częściach dokumentu proces wdrażania i modyfikowania strategii w ramach nurtu organizacyjnego koncentruje się na kilku wybranych płaszczyznach, dotyczących przedsięwzięć:

- ☐ strukturalno-instytucjonalnych,
- ☐ analityczno-diagnostycznych,
- ☐ planistyczno-programowych,
- ☐ informacyjno-promocyjnych.

DZIAŁANIA STRUKTURALNO-INSTYTUCJONALNE

Działania strukturalno-instytucjonalne zmierzają do:

- ☐ stworzenia organizacyjnego wsparcia procesu wdrażania strategii,
- ☐ konsolidowania wiedzy o sytuacji i rozwoju miasta oraz kontroli uwarunkowań i efektów wdrażania strategii,
- ☐ tworzenia nowych struktur pozwalających na wspólne działanie różnych podmiotów lokalnych,

W ramach działań strukturalno-instytucjonalnych proponuje się:

- DW5. wyodrębnienie w UM wydziału lub międzywydziałowej jednostki do spraw wdrażania strategii i realizacji projektów strategicznych (rozwoju strategicznego miasta i pozyskiwania środków) zajmującej się m. in.:
- podejmowaniem działań wdrożeniowych o charakterze organizacyjnym,
 - monitorowaniem wdrażania strategii, oceną uzyskiwanych efektów,
 - zbieraniem projektów składanych w trakcie wdrażania strategii przez podmioty lokalne,
 - wspomaganiem podmiotów lokalnych w przygotowywaniu projektów,
 - prowadzeniem działań informacyjnych i promocyjnych związanych z procesem realizacji strategii;

DW6. zdefiniowanie roli poszczególnych wydziałów/referatów/komórek oraz osób we

wdrażaniu strategii (stan istniejący + konieczne przekształcenia), w szczególności określenie:

- odpowiedzialności za osiąganie celów i wypełnianie powiązanych z nimi mierników,
- odpowiedzialności za projekty,
- roli w gromadzeniu i zarządzaniu informacją o charakterze strategicznym;

DW7. organizacyjne uporządkowanie relacji pomiędzy zadaniami strategicznymi (ważnymi) a bieżącymi (pilnymi), w tym:

- oddzielenie bieżących zadań administracyjnych od zadań strategicznych,
- opracowanie dla „strategicznej” części UM (wydziałów i stanowisk) nowego systemu zarządzania i motywowania uzależnionego od przedsiębiorczości, innowacyjności, osiąganych rezultatów jakościowych,

Realizacja tego zadania jest szczególnie istotna z punktu widzenia podtrzymywania dynamiki decyzji strategicznych, które w praktyce, często są spychane na dalszy plan przez problemy o charakterze bieżącym; w przypadku takiego miasta jakim jest Wodzisław Śląski, znajdującego się w bardzo trudnej fazie rozwojowej, działania strategiczne muszą być traktowane zarówno jako ważne, jak też pilne, to jest wymagające natychmiastowego podjęcia;

DW8. szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników UM na temat treści strategii oraz jej wdrażania;

DW9. wydzielenie z UM komórek (biur, centrów itp.) zorientowanych na kontaktowanie się z wybranymi grupami odbiorców, np.:

- Biura Obsługi Inwestora i Lokalnego Biznesu,
- Centrum Informacji o Mieście (dla mieszkańców i odwiedzających),
- Centrum Wspierania Projektów Obywatelskich,
- Innych komórek i jednostek zorientowanych na współpracę z określonymi środowiskami, takimi jak młodzież, osoby niepełnosprawne i.in.,

DW10. zlecenie podmiotom lokalnym części zadań związanych z wdrażaniem strategii (wraz z odpowiednim przekazaniem środków) – np. konkursy na prowadzenie punktów informacji turystycznej, ośrodków wspierania mieszkańców, biznesu i NGO's w przygotowywaniu projektów i pozyskiwaniu środków itp.;

DW11. przekształcenie systemu zarządzania informacją i podejmowania decyzji pozwalające na przekształcenia struktury UM w organizację uczącą się;

Działania analityczno-diagnostyczne powinny umożliwić prowadzenie pełnego systemu monitoringu strategii stwarzającego podstawy do korygowania strategii i rozwijania projektów. 10 1.

W ramach działań analityczno-diagnostycznych proponuje się: 10

DW12. ustalenie szczegółowego systemu monitoringu w oparciu o zaproponowane w strategii mierniki realizacji celów i projektów; system powinien objąć: 2.

- wyznaczenie zmiennych podlegających monitorowaniu,
- ustalenie docelowych poziomów wykonania w ramach wyznaczonych zmiennych,
- określenie procedury pomiaru wykonania,
- porównywanie efektów z ustalonymi poziomami docelowymi,
- diagnozowanie przyczyn ewentualnych odchyleń,
- podejmowanie działań korygujących w odniesieniu do projektów, systemu wdrażania, treści strategii;

Ustalając podstawy dla systemu monitoringu należy uwzględnić trzy grupy wskaźników:

- wskaźniki uwarunkowań realizacji strategii,
- wskaźniki osiągania celów strategicznych,
- wskaźniki realizacji projektów;

DW13. stworzenie wielopodmiotowego systemu gromadzenia i obiegu informacji:

- rozpoznanie dysponentów informacji użytecznych do monitoringu wdrażania strategii – wydziały UM oraz inne podmioty w mieście i otoczeniu,
- określenie reguł współpracy z podmiotami lokalnymi zmierzającej do ustalenia zasad przepływu informacji; działanie to zwiększy również dostępność lokalnych podmiotów do różnych źródeł informacji, zacieśni współpracę lokalną, ograniczy ryzyko decyzji podejmowanych przez użytkowników miasta;
- zidentyfikowanie braków w informacjach i określenie sposobów ich uzupełnienia, z uwzględnieniem możliwości pozyskiwania informacji źródłowej (np. poprzez przeprowadzanie badań ankietowych).

DZIAŁANIA PLANISTYCZNO-PROGRAMOWE

Działania planistyczno-programowe należy nakierować na uszczegółowienie zapisów strategii w kluczowych polach rozwoju miasta. Ze strategii – dokumentu o najwyższej randze i najwyższym stopniu ogólności – powinny być wyprowadzane kolejne plany 10 3.

i programy zawierające szczegółowe działania i projekty.

Wśród działań planistyczno-programowych należy: 10

DW14. skoordynować wszystkie lokalne koncepcje rozwoju o charakterze 4.
strategicznym ze strategią, co obejmuje:

- przegląd istniejących lokalnych dokumentów planistycznych pod kątem zbieżności z założeniami strategii (w szczególności WPI i PRL),
- skorygowanie istniejących lokalnych dokumentów planistycznych w celu skoordynowania ze strategią;

DW15. opracowanie funkcjonalnych lub sektorowych dokumentów planistyczno-programowych rozwijających i wdrażających strategię, w tym:

- lokalnego programu rewitalizacji miasta,
- programu promocji miasta,
- programu wspierania atrakcyjności biznesowej miasta;

DW16. powiązanie lokalnego planowania budżetowego i projektowego z zarządzaniem strategicznym, w tym:

- sukcesywne przygotowywanie projektów uzupełniających projekty zapisane w strategii wraz z:
 - technicznymi procedurami wprowadzania projektów do strategii,
 - formułowaniem nowych projektów, ich rangowaniem, podejmowaniem decyzji wdrożeniowych,
- opracowywanie budżetów w powiązaniu ze strategią: wyodrębnienie (umowne) w budżetach części na rozwój bieżący i rozwój strategiczny związany z realizacją celów strategicznych.

DW17. zapewnianie aktualności strategii polegające na:

- wprowadzaniu korekt bieżących,
- przeprowadzaniu planowanych aktualizacji kompleksowych w następujących horyzontach:
 - 01/2009 – pierwszy przegląd oraz ocena strategii i jej wdrażania,
 - początek 2012 – ocena wdrażania i przygotowanie do nowego okresu programowania w UE,
 - 2013/2014 – aktualizacja strategii w odniesieniu do nowych celów polityki regionalnej UE,
 - 2017 - przegląd oraz ocena strategii i jej wdrażania,
 - 2019 - formułowanie nowej strategii z kontynuacją doświadczeń i systemu wdrażania;
- ewentualnych pozaplanowych, kompleksowych aktualizacjach

wynikających ze skokowych, generalnych zmian w mieście lub jego otoczeniu;

DW18. stałe odnoszenie strategii i rezultatów jej wdrażania do zasad rozwoju zrównoważonego, przygotowywanie analiz oddziaływania na środowisko, analizowanie efektywności wykorzystywania posiadanych zasobów (m. in. analiza gospodarowania przestrzenią miasta i stała koordynacja strategii i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE

Celem działań informacyjno-promocyjnych jest: 10

- ☐ pozyskiwanie kolejnych podmiotów/sojuszników dla wdrażania strategii, 5.
- ☐ włączanie podmiotów lokalnych w aktywności wdrażające strategię,
- ☐ budowanie pozycji miasta w otoczeniu i zainteresowanie ofertą miasta nowych użytkowników,
- ☐ informowanie o efektach wdrażania strategii.

Na działania informacyjno-promocyjne powinno się złożyć: 10

DW19. przełożenie strategii na serię krótkich, napisanych prostym językiem 6.

opracowań promocyjnych adresowanych do konkretnych grup odbiorców (opracowania eksponujące rodzaj wsparcia udzielanego mieszkańcom podejmującym określone aktywności);

DW20. ustalenie kanałów i narzędzi skutecznej, dwustronnej komunikacji między władzami lokalnymi a użytkownikami miasta;

DW21. stworzenie programu wewnętrznej i zewnętrznej promocji miasta;

DW22. wypracowanie systemu bieżącej informacji kształtującej opinie o mieście i zachowania podmiotów związanych (aktualnie lub potencjalnie) z rozwojem miasta;

DW23. stworzenie systemu kreowania liderów lokalnych, stymulowanie zawiązywania lokalnych środowisk liderek (dla dzielnic, grup społecznych, demograficznych, zawodowych itp.); na różnych etapach realizacji strategii zmieniać się będzie rola różnych podmiotów lokalnych, dlatego należy ukierunkować promocję na pozyskiwanie nowych podmiotów skłonnych do realizacji projektów wdrożeniowych, a jednocześnie motywujących resztę społeczności lokalnej do działania;

DW24. uzgodnienie symboliki miasta dla kreowania wyróżników miasta o charakterze materialnym i niematerialnym, wzmacniania jego wizerunku, nadawania mu wyrazistości.

Przygotowanie metodologii, moderacja warsztatów i opracowanie dokumentu końcowego

PROLOG Grupa Doradczo-Szkoleniowa:

dr Krzysztof Wrana

Edyta Bukartyk

Marcin Budziński

Piotr Bukartyk

Zespół opracowujący strategię – Urząd Miasta Wodzisław Śl.

Mieczysław Kieca

Prezydent Miasta

Dariusz Szymczak

I Zastępca Prezydenta Miasta

Ryszard Zawadzki

II Zastępca Prezydenta Miasta

Michał Sobala

Kierownik Biura Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta UM Wodzisław Śl.

**Uczestnicy warsztatów nad
„Strategią rozwoju miasta Wodzisław Śląski na lata 2007-2020”**
(kolejność alfabetyczna)

Marian Balcer	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śląskiego
Zdzisław Barszcz	Ogólnopolski Bezpartyjny Ruch Społeczny
Andrzej Bednorz	PPT DATOR Sp. z o.o.
Anna Białek	Dyrektor ZSP Wodzisław Śl.
Barbara Bielawska	Radna Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Adam Błaszczok	ING Bank Śląski S.A.
Witold Bornikowski	Stowarzyszenie „Nasz Wodzisław”
Krzysztof Bugla	Wydział Infrastruktury Technicznej Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śl.
Jan Chrapek	Dyrektor PKO Bank Polski S.A.
Barbara Chrobok	Rzecznik Prasowy UM Wodzisław Śl.
Kazimierz Cichy	Naczelnik Wydziału Ekologii UM Wodzisław Śl.
Ryszard Ciesielski	Naczelnik Wydziału Edukacji UM Wodzisław Śl.
Aleksandra Dembowy	Wydział Edukacji UM Wodzisław Śl.
Dariusz Dyrszlak	
Witold Figura	PPT DATOR Sp. z o.o.
Edyta Glenc	Wydział Oświaty Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śl.
Ireneusz Górecki	PW ELPLAST
Monika Grabiec	Biuro Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta UM Wodzisław Śl.
Jan Grabowiecki	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Arkadiusz Gromotka	Gminna Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego im. St. Staszica
Aniela Grześ	Wydział Geodezji UM Wodzisław Śl.
Piotr Grzegorzek	„GEPEX”
Kazimierz Grzywacz	Dyrektor Cechu Rzemieślników i Innych Przedsiębiorców w Wodzisławiu Śl.
Danuta Hajok	Radna Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Dorota Jaromin	Dyrektor Wodzisławskiego Ośrodka Rehabilitacji i Terapii
Dominika Jordan	Wydział Administracyjno-Gospodarczy UM Wodzisław Śl.
Jarosław Junga	Przewodniczący Rady Dzielnicy Jedłownik Osiedle
Zbigniew Kalinowski	Stowarzyszenie „Nasz Wodzisław”
Wiesława Kiermaszek-Lamla	Radna Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Edwin Koralewski	Wiceprezes MKS „Odra” Wodzisław Śląski, Prezes „Printy Poland”
Wojciech Kotyla	TOP BILETY
Dariusz Kozielski	KS „Gosław” Jedłownik
Adam Króliczek	Radna Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Justyna Kubala-Grześ	Główny Specjalista ds. Funduszy Europejskich UM Wodzisław Śl.
Henryk Kubica	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Winicjusz Kulej	Naczelnik Wydziału Architektury i Urbanistyki UM Wodzisław Śl.
Lech Litwora	Przewodniczący Rady Miejskiej Wodzisławia Śląskiego
Renata Marszolik	PPHU „Marko” Sp. Jawna
Mirosława Meisel	Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego
Waldemar Mentel	Automentel Centrum
Piotr Nowak	Dyrektor Służb Komunalnych Miasta w Wodzisławiu Śl.
Janusz Nowicki	Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami UM Wodzisław Śl.

Marian Oślizło	Prezes Zarządu Izby Gospodarczej w Wodzisławiu Śl.
Grażyna Ostrowska	Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śl.
Marzena Pilipiec	Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śl.
Franciszek Plutowski	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Rafał Południk	Firma Handlowa „baf-raf”
Małgorzata Porembska	Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śl.
Wojciech Raczkowski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Zbigniew Rączka	Przewodniczący Rady Dzielnicy Jedłownik-Turzyczka-Karkoszka
Teresa Rybka	Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Tomasz Rychlik	Wydział Edukacji UM Wodzisław Śl.
Ireneusz Serwotka	Radny Powiatu Wodzisławskiego
Dawid Skrzyszowski	Biuro Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta UM Wodzisław Śl.
Ireneusz Skupień	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Anna Słowińska-Plewka	Kierownik Powiatowego Urzędu Pracy w Wodzisławiu
Edward Smolarski	P.H. „METACHEM” Sp. z o.o.
Tadeusz Sobala	G.T. Sobala
Andrzej Sobek	Dyrektor Wodzisławskiego Centrum Kultury
Henryk Socha	Ruch na Rzecz Praworządności Ziemi Wodzisławskiej
Zbigniew Sosinka	Prezes Gminnej Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego im. St. Staszica
Stanisław Stachoń	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Henryk Stawarczyk	Zastępca Dyrektora ZOZ w Wodzisławiu Śl.
Joanna Stolarska	Przewodnicząca Rady Dzielnicy Zawada
Patryk Swoboda	Inter Project
Roman Szamatowicz	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Krzysztof Szczotok	Towarzystwo Miłośników Ziemi Wodzisławskiej
Edward Szczygieł	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Irena Szóstek-Kuczak	Przewodnicząca Rady Dzielnicy Radlin II
Andrzej Szydłowski	Rada Dzielnicy Jedłownik-Turzyczka-Karkoszka
Mirosław Szymanek	KS Góslaw Jedłownik
Janina Szymecka-Pysz	Naczelnik Wydz. Inwestycji i Gospodarki Komunalnej UM Wodzisław Śl.
Władysław Szymura	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Marlena Toman	Prezes Stowarzyszenia „Nasz Wodzisław”
Antoni Tomas	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.
Elżbieta Trojnar	Dyrektor Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, Oddział Zamiejscowy w Wodzisławiu Śl.
Jerzy Waltar	Cech Rzemieślników i Innych Przedsiębiorców w Wodzisławiu Śl.
Jadwiga Widenka	Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich UM Wodzisław Śląski
Magdalena Świergolik	Wodzisławskie Centrum Kultury
Zofia Wistuba	Radna Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Bogumił Wrona	Rada Dzielnicy Stare Miasto
Ryszard Zalewski	Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śl.
Jan Zaorski	Przewodniczący Rady Dzielnicy Os. XXX-lecia - Piastów - Dąbrówki

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Wodzisławia Śląskiego
Lech Litwora

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1: Załącznik statystyczny

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Tab. 1 Ludność wg miejsca zameldowania

	Stale miejsce zameldowania				Zmiana w wartościach bezwzględnych			Zmiana procentowa		
	ogółem na 31 XII									
	2002	2003	2004	2005	2003 do 2002	2004 do 2003	2005 do 2004	2003 do 2002	2004 do 2003	2005 do 2004
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]	[%]	[%]
Racibórz	59 222	58 701	58 214	57 635	-521	-487	-579	-0,88%	-0,83%	-0,99%
Wodzisław Śląski	50 212	49 996	49 803	49 623	-216	-193	-180	-0,43%	-0,39%	-0,36%
Jastrzębie-Zdrój	97 991	97 540	96 904	96 459	-451	-636	-445	-0,46%	-0,65%	-0,46%
Rybnik	143 001	142 686	142 145	141 940	-315	-541	-205	-0,22%	-0,38%	-0,14%
Żory	64 048	63 802	63 592	63 403	-246	-210	-189	-0,38%	-0,33%	-0,30%

Tab. 2 Podstawowe dane dotyczące ruchu demograficznego

	Przyrost naturalny		Wymeldowania w ruchu wewnętrznym			Wymeldowania - zagranica			Saldo migracji w ruchu wewnętrznym		Saldo migracji - zagranica	
	2002	2005	2002	2005	2005 do 2002 [%]	2002	2005	2005 do 2002 [%]	2002	2005	2002	2005
Racibórz	29	-64	530	543	2,45%	504	491	-2,58%	29	-88	-468	-427
Wodzisław Śląski	82	32	616	687	11,53%	55	72	30,91%	-108	-142	-50	-70
Jastrzębie-Zdrój	324	264	1338	1338	0,00%	88	155	76,14%	-646	-583	-71	-126
Rybnik	153	193	1144	1300	13,64%	225	197	-12,44%	-110	-221	-217	-177
Żory	329	377	951	1010	6,20%	49	74	51,02%	-375	-512	-46	-54

Tab. 3 Wskaźnik obciążenia demograficznego

	Ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	
	2002	2005
POLSKA	60,7	56,3
ŚLĄSKIE	55,8	53,0
Racibórz	55,4	52,1
Wodzisław Śląski	58,1	56,2
Jastrzębie-Zdrój	49,3	49,6
Rybnik	54,1	51,1
Żory	40,2	38,4

Tab. 3a Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
	2002	2005	2002	2005	2002	2005
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	22,7	20,6	62,2	64,0	15,1	15,4
ŚLĄSKIE	21,0	18,9	64,2	65,4	14,8	15,7
Racibórz	22,2	19,5	64,4	65,7	13,5	14,7
Wodzisław Śląski	22,4	19,9	63,2	64,0	14,4	16,1
Jastrzębie-Zdrój	23,2	21,2	67,0	66,8	9,8	11,9
Rybnik	22,4	19,9	64,9	66,2	12,8	13,9
Żory	21,7	19,6	71,3	72,2	7,0	8,2

BUDŻETY LOKALNE

Tab. 4 Dochody i wydatki budżetu lokalnego na 1 mieszkańca

	Dochody budżetu lokalnego na 1 mieszkańca			Wydatki budżetu lokalnego na 1 mieszkańca		
	2002	2005	Zmiana 2005 do 2002 [%]	2002	2005	Zmiana 2005 do 2002 [%]
ŚLĄSKIE	1774,31	2190,99	23%	1817,40	2182,45	20%
Racibórz	1 291,47	1 931,86	50%	1 234,26	1 580,97	28%
Wodzisław Śląski	1 313,82	1 696,50	29%	1 446,45	1 502,19	4%
Jastrzębie-Zdrój	1 765,33	2 208,38	25%	1 872,56	2 335,98	25%
Rybnik	2 098,86	2 805,42	34%	2 271,48	2 874,01	27%
Żory	1 568,59	1 796,47	15%	1 789,63	1 818,48	2%

Mieszkalnictwo

Tab. 5 Mieszkania

	Liczba mieszkań				Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Racibórz	19 023	19 854	19 845	19 859	321,22	338,22	340,90	344,56
Wodzisław Śląski	16006	16449	16554	16596	318,77	329,01	332,39	334,44
Jastrzębie-Zdrój	29794	30562	30655	30833	304,05	313,33	316,34	319,65
Rybnik	44589	46122	46305	46482	311,81	323,24	325,76	327,48
Żory	17924	18429	18537	18634	279,85	288,85	291,50	293,90

Tab. 6 Wyposażenie mieszkań

Jednostka terytorialna	ogółem																			
	wodociąg				ustęp splukiwany				łazienka				centralne ogrzewanie				gaz sieciowy			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
	[mieszk.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]	[miesz.]
Racibórz	19 714	19 675	19 666	19 680	18 951	18 935	18 926	18 940	18 713	18 699	18 691	18 705	17 213	17 218	17 226	17 241	16 762	16 761	16 762	16 754
Wodzisław Śląski	16 248	16 353	16 458	16 502	15 944	16 077	16 184	16 228	15 947	16 084	16 193	16 237	15 641	15 778	15 891	15 940	11 266	11 304	11 329	11 335
Jastrzębie-Zdrój	29 928	30 253	30 347	30 525	29 607	29 938	30 035	30 212	29 645	29 988	30 085	30 263	29 646	29 968	30 065	30 241	25 304	25 412	25 435	25 470
Rybnik	45 615	45 802	45 983	46 160	44 428	44 639	44 826	45 024	44 057	44 296	44 479	44 655	38 394	38 819	39 006	39 247	26 298	26 330	26 394	26 419
Żory	18 093	18 424	18 532	18 634	17 888	18 171	18 281	18 383	17 812	18 095	18 204	18 306	17 579	17 926	18 038	18 141	16 710	16 847	16 894	16 956

Tab. 6a Wyposażenie mieszkań – ujęcie procentowe

Jednostka terytorialna	Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań								
	wodociąg			łazienka			centralne ogrzewanie		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Racibórz	99,1	99,1	99,1	94,2	94,2	94,2	86,7	86,8	86,8
Wodzisław Śląski	99,4	99,4	99,4	97,8	97,8	97,8	95,9	96,0	96,0
Jastrzębie-Zdrój	99,0	99,0	99,0	98,1	98,1	98,2	98,1	98,1	98,1
Rybnik	99,3	99,3	99,3	96,0	96,1	96,1	84,2	84,2	84,4
Żory	100,0	100,0	100,0	98,2	98,2	98,2	97,3	97,3	97,4

Tab. 7 Liczba nowych budynków

Jednostka terytorialna	ogółem						budownictwo indywidualne			
	ogółem		mieszkalne		niemieszkalne		ogółem		mieszkalne	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
	[bud.]	[bud.]	[bud.]	[bud.]	[bud.]	[bud.]	[bud.]	[bud.]	[bud.]	[bud.]
Racibórz	26	45	13	31	13	14	26	45	13	31
Wodzisław Śląski	149	85	82	47	67	38	149	85	82	47
Jastrzębie-Zdrój	173	229	122	135	51	94	169	227	122	134
Rybnik	298	278	208	211	90	67	290	264	207	211
Żory	149	121	116	93	33	28	126	115	116	93

Tab. 7a Liczba nowych budynków na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	ogółem						budownictwo indywidualne			
	ogółem		mieszkalne		niemieszkalne		ogółem		mieszkalne	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
	[bud. / 1000 mieszk.]									
Racibórz	0,45	0,78	0,22	0,54	0,22	0,24	0,45	0,78	0,22	0,54
Wodzisław Śląski	2,99	1,71	1,65	0,95	1,35	0,77	2,99	1,71	1,65	0,95
Jastrzębie-Zdrój	1,79	2,37	1,26	1,40	0,53	0,97	1,74	2,35	1,26	1,39
Rybnik	2,10	1,96	1,46	1,49	0,63	0,47	2,04	1,86	1,46	1,49
Żory	2,34	1,91	1,82	1,47	0,52	0,44	1,98	1,81	1,82	1,47

Tab. 8 Liczba mieszkańców na 1 nowy budynek

Jednostka terytorialna	ogółem						budownictwo indywidualne			
	ogółem		mieszkalne		niemieszkalne		ogółem		mieszkalne	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
	[mieszk. / bud.]									
Racibórz	2 239	1 281	4 478	1 859	4 478	4 117	2 239	1 281	4 478	1 859
Wodzisław Śląski	334	584	607	1 056	743	1 306	334	584	607	1 056
Jastrzębie-Zdrój	560	421	794	715	1 900	1 026	573	425	794	720
Rybnik	477	511	683	673	1 579	2 119	490	538	687	673
Żory	427	524	548	682	1 927	2 264	505	551	548	682

Tab. 9 Eksmisje

Jednostka terytorialna	toczące się w sądzie postępowania				orzeczone przez sąd eksmisje				wykonane eksmisje			
	ogółem		zaległości w opłatach		ogółem		zaległości w opłatach		ogółem		zaległości w opłatach	
	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2003	2005
	[jedn.]											
Racibórz	52	32	46	27	27	4	27	4	8	4	8	4
Wodzisław Śląski	63	13	63	13	32	29	32	29	6	11	6	11
Jastrzębie-Zdrój	6	28	6	28	4	38	3	38	4	6	3	6
Rybnik	14	29	13	22	1	23	1	23	6	27	6	21
Żory	18	7	17	7	13	61	12	61	8	14	7	14

Tab. 9a Eksmisje - udział eksmisji w ogólnej liczbie ludności

Jednostka terytorialna	toczące się w sądzie postępowania				orzeczone przez sąd eksmisje				wykonane eksmisje			
	ogółem		zaległości w opłatach		ogółem		zaległości w opłatach		ogółem		zaległości w opłatach	
	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2003	2005
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Racibórz	0,089%	0,056%	0,078%	0,047%	0,046%	0,007%	0,046%	0,007%	0,014%	0,007%	0,014%	0,007%
Wodzisław Śląski	0,126%	0,026%	0,126%	0,026%	0,064%	0,058%	0,064%	0,058%	0,012%	0,022%	0,012%	0,022%
Jastrzębie-Zdrój	0,006%	0,029%	0,006%	0,029%	0,004%	0,039%	0,003%	0,039%	0,004%	0,006%	0,003%	0,006%
Rybnik	0,010%	0,020%	0,009%	0,015%	0,001%	0,016%	0,001%	0,016%	0,004%	0,019%	0,004%	0,015%
Żory	0,028%	0,011%	0,027%	0,011%	0,020%	0,096%	0,019%	0,096%	0,013%	0,022%	0,011%	0,022%

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Tab. 10 Liczba podmiotów gospodarczych

Jednostka terytorialna	Ogółem			
	2002	2003	2004	2005
	[jedn. gosp.]	[jedn. gosp.]	[jedn. gosp.]	[jedn. gosp.]
Racibórz	4 828	4 895	4 986	4 918
Wodzisław Śląski	3 679	3 652	3 864	3 819
Jastrzębie-Zdrój	5 867	5 857	6 165	6 034
Rybnik	12 508	12 882	13 218	13 121
Żory	4 871	5 066	5 138	5 075

Tab. 11 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców			
	2002	2003	2004	2005
Racibórz	81,52	83,39	85,65	85,33
Wodzisław Śląski	73,27	73,05	77,59	76,96
Jastrzębie-Zdrój	59,87	60,05	63,62	62,56
Rybnik	87,47	90,28	92,99	92,44
Żory	76,05	79,40	80,80	80,04

KULTURA

Tab. 12 Zwiedzający muzea i oddziały

Jednostka terytorialna	Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały			Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały w relacji do liczby mieszkańców	
	2002	2005	2005 do 2002 [%]	2002	2005
Racibórz	8 239	17 491	212%	14%	30%
Wodzisław Śląski	4 635	3 815	82%	9%	8%
Jastrzębie-Zdrój	0	0	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Rybnik	11 966	10 633	89%	8%	7%
Żory	4 777	21 479	450%	8%	34%

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Wodzisławia Śląskiego
Lech Litwora

ZAŁĄCZNIK 2: Karta projektu

Urząd Miasta Wodzisław Śląski

„STRATEGIA ROZWOJU MIASTA WODZISŁAW ŚLĄSKI DO ROKU 2020”

KARTA PROJEKTU - FORMULARZ

Prosimy o sporządzenie karty projektowej dla każdego projektu priorytetowego z punktu widzenia realizacji celów strategicznych miasta. Prosimy zwłaszcza o **przygotowanie kart projektowych dla projektów, w które chcielibyście się Państwo osobiście lub poprzez swoją instytucję zaangażować**. Prosimy o wypełnienie karty projektu według poniższego wzoru (o ile to możliwe w formie komputerowej).

Dane wnioskodawcy projektu:

Imię i nazwisko:

Nazwa instytucji:

Adres, telefon, email:

KARTA PROJEKTU

1. **Nazwa projektu** (czytelna, jasna, może być z użyciem słownictwa fachowego):
2. **Nazwa „komercyjna” projektu** (efektowna, przemawiająca do głównych realizatorów i beneficjentów):
3. **Lokalizacja projektu** (wskazać konkretną lokalizację np. projekt osiedlowy, dzielnicowy, miejski, ponadlokalny /ewentualnie, jeżeli to możliwe, podać proponowany adres/):
4. **Podmiot wiodący w realizacji projektu** (główny podmiot zarządzający realizacją projektu: nazwa instytucji, adres, telefon, e-mail, ew. imię i nazwisko):
5. **Partnerzy realizujący projekt** (kto może współpracować przy realizacji projektu):

Podmiot	Rola w realizacji projektu

6. **Cel strategiczny projektu** (nowa wartość tworzona w wyniku realizacji projektu dla miasta):

7. **Cele szczegółowe** (wymierne efekty określające stopień zrealizowania projektu, sformułowane w sposób mierzalny, ilościowy, osadzone w czasie):

Cel szczegółowy/miernik	Zakładany poziom realizacji (liczba i jednostka)	Zakładany czas osiągnięcia celu

8. **Główni beneficjenci projektu** (kto skorzysta na zrealizowaniu projektu i jakie korzyści odniesie):

Beneficjent	Rodzaj i wymiar uzyskiwanych korzyści

9. **Zakres projektu** (dla projektów złożonych określić co składa się na projekt /główne moduły, podprojekty, zadania/):

10. **Struktura instytucjonalna projektu** (zaznaczyć właściwą formę i uzupełnić informacje):

- A realizowanie projektu w ramach istniejących instytucji (podać nazwy instytucji):
- B powołanie nowej instytucji (jakiej):
- C brak sformalizowania instytucjonalnego.

11. **Dostosowanie projektu do zasobów i sytuacji miasta** (stopień wykorzystania atutów miasta, niwelowanie jego słabości, dostosowanie do uwarunkowań w otoczeniu, rozwiązywanie ważnych problemów miasta) – prosimy o krótki opis:

Siły miasta wykorzystywane przez projekt	
Słabości miasta niwelowane przez projekt	
Szanse w otoczeniu wykorzystywane przez projekt	
Zagrożenia w otoczeniu niwelowane przez projekt	

12. **Środki niezbędne do uruchomienia projektu** – prosimy o oszacowanie (ilość i jakość) zgodnie z posiadaną wiedzą środków koniecznych do wdrożenia projektu:

Rodzaj i wielkość środków niezbędnych do uruchomienia projektu	Możliwe źródło pozyskania niezbędnych środków
Finanse:	
Ludzie:	
Lokale:	
Wyposażenie:	
Inne (jakie):	

13. **Środki niezbędne do funkcjonowania projektu** – prosimy o oszacowanie (ilość i rodzaj) zgodnie z posiadaną wiedzą:

Rodzaj i wielkość środków niezbędnych do funkcjonowania projektu	Możliwe źródło pozyskania niezbędnych środków
Finanse:	
Ludzie:	
Lokale:	
Wyposażenie:	
Inne (jakie):	

14. **Wymiar czasowy projektu** (czas na pełne uruchomienie projektu, czas uzyskania pierwszych dostrzegalnych efektów, czas, w którym projekt będzie atrakcyjny dla beneficjentów) – prosimy o krótki opis:

Data wypełnienia formularza:

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Wodzisławia Śląskiego
Lech Litwora

Warsztat z udziałem młodzieży szkół średnich – 29.03.2007

JAK WYOBRAŻAM SOBIE MOJE MIASTO W 2020r.?

Przebieg warsztatu:

I – przekazanie młodzieży informacji wstępnej na temat przebiegu prac nad strategią Wodzisławia Śląskiego

II – podział grupy na siedem zespołów

III – Ćwiczenie pierwsze

Jak wyobrażam sobie moje miasto w 2020 r.?

•Bezpieczeństwo:

- bezpieczne dla mieszkańców,
- gdzie obowiązuje zasada: Stop! Przestępcom,
- z większą liczbą patroli policyjnych,
- lepiej oznakowane,
- z dobrze rozplanowanymi przejściami dla pieszych,
- z dobrze zorganizowanym systemem pomocy socjalnej,
- z miejscami pracy dla dorabiającej młodzieży szkolnej.

•Infrastruktura:

- miasto nowoczesnych technologii.
- zmodernizowane z nowymi hotelami i centrum handlowym
- z dostateczną liczbą miejsc parkingowych, w tym z parkingiem piętrowym,
- posiadające komunikację miejską,
- dobrze oznakowane i skomunikowane,
- ze zmodernizowanymi drogami i chodnikami (brak chodników w niektórych miejscach)
- z dobrą infrastrukturą telekomunikacyjną,
- dobrze skanalizowane (wodociągi),
- lepsze i częstsze połączenia autobusowe (szczególnie z większymi miastami),
- posiadające zagospodarowane tereny,
- z większymi zakładami pracy (np. fabryka samochodów) i zakładami usługowymi,
- dbające o miejsca pracy, by ludzie nie musieli jej szukać za granicą kraju czy miasta.
- z nowoczesnymi osiedlami mieszkaniowymi,
- z odpowiednio zagospodarowanym wąwozem (między Oś. Dąbrówki i XXX lecia)
- z rozwiniętą przedsiębiorczością, atrakcyjne dla inwestorów z zewnątrz,
- lepiej wykorzystujące środki z UE.

•Otwartość / Przyjazność dla mieszkańców

- dobrze zarządzane, z kompetentnymi władzami,
- z poprawnie rozplanowanymi instytucjami – wszystko w jednym miejscu,
- otwarte, przyjazne dla wszystkich, z tolerancyjnymi mieszkańcami,

- gdzie mieszkają osoby cieszące się dobrą opinią,
- gdzie miło można spędzić czas i park służy ludziom,
- szczęśliwe, spokojne, sprzyjające rodzinie i nauce w szkole,
- dbające o rozwój młodzieży,
- ekologiczne, czyste, zadbane, schludne, zielone,
- współpracujące z innymi miastami,
- dbające wygląd budynków, obiektów,
- powstanie stowarzyszenia rozwoju miasta dla młodzieży + forum internetowego

•Edukacja:

- z wyższymi uczelniami i ofertą edukacyjną dostosowaną do wymogów rynku,
- ukierunkowanie na wysoki poziom kształcenia dzieci i młodzieży,
- z ośrodkami kształcenia ustawicznego dla dorosłych,
- z uczelniami , które gwarantują wyższe wykształcenie i nie trzeba studiować w innych miastach.
- z filiami wielu renomowanych uczelni wyższych

•Kultura / Rozrywka / Sport:

- wspierające młodzież, stwarzające możliwości rozwijania zainteresowań i talentów,
 - z ośrodkami młodzieżowymi i świetlicami,
 - z miejscami rozrywki: placówkami kultury, sztuki i miejscami rozrywki, gdzie organizuje się koncerty,
 - dbające o zwiększenie liczby imprez masowych w mieście,
 - z kinami, teatrem, ogrodem zoologicznym i zabytkami,
 - posiadające ładne i bezpieczne place zabaw dla dzieci
 - z salonami fitness, siłowniami i salonami tatuażu,
 - z zapleczem sportowym,
 - z silnie rozwiniętą bazą i ofertą turystyczną,
 - posiadające wielofunkcyjny ośrodek wypoczynkowy, (np. wokół „Balatonu” i baszty)
 - z dostępem do wody /aqua park /.basen + lodowisko/,
 - z dużą liczbą pubów i restauracji, bez barów i „spelunek”,
 - posiadające bazę i zaplecze sportowe – ośrodki sportu, które gwarantują rozwój zainteresowań każdej grupy wiekowej,
 - z rozbudowanym stadionem, na którym organizowane są ważniejsze imprezy kulturalne i sportowe (nie tylko mecze).
 - posiadające rozbudowaną sieć ścieżek rowerowych,
- nowoczesne z tradycjami,

•Promocja:

- dobrze promowane, reklamowane w mediach,

- sprowadzanie znanych i sławnych osób – gwiazd znanych z TV, cieszących się dobrą opinią w celu promocji miasta,
- zbieranie i ogłaszanie informacji w mediach o różnych imprezach na terenie miasta,
- stworzenie punktu informacyjnego w mieście (plakaty, ulotki, reklama w radio)
- współpracujące z innymi miastami w celu wymiany informacji, rad, poglądów,

IV– Ćwiczenie drugie – uczestnikom warsztatu postawiono dwa pytania:

1. Co mogę zrobić dla mojego miasta?
2. Jakiego wsparcia oczekuję?

na które odpowiedzieli następująco:

Co mogę zrobić dla mojego miasta?

- dbać o czystość w mieście – oczekuję takiego samego zachowania od innych - zorganizowanie dni sprzątania miasta,
- sadzić drzewka,
- praca w wolontariacie,
- organizować kół zainteresowań dla młodzieży,
- pomoc w oczyszczaniu parku,
- promowanie i reklamowanie miasta,
- prowadzenie młodzieżowej audycji w naszym radiu (np. raz na tydzień lub miesiąc),
- praca na rzecz miasta (służby komunalne, policja, straż),
- praca w gazecie lokalnej,
- organizacja forum młodzieżowego,
- organizacja klubów zainteresowań,
- uczestnictwo w wyborach samorządowych,
- organizować koncerty charytatywne,
- założenie forum internetowego,
- organizowanie koncertów charytatywnych na rzecz domu dziecka z udziałem zespołów lokalnych,
- środków finansowych, sprzętu (aparat fotograficzny, itd.) na organizację imprez w mieście,
- promocja miasta przez szkolnictwo wyższe - umożliwienie otwierania nowych szkół wyższych,

Jakiego wsparcia oczekuję?

- bezpłatne udostępnienie sali w MOK-u dla potrzeb imprez charytatywnych,
- koszy na śmieci, narzędzi pracy,
- znalezienie ośrodka, który potrzebuje wolontariuszy,
- budynku i funduszy na stworzenie centrum młodzieżowego (rada młodzieżowa),
- wyznaczenia miejsc na reklamę (billboard)
- pozwolenia na założenie radia internetowego,
- umożliwienie pisania artykułów do Nowin Wodzisławskich,
- funduszy i służb porządkowych do organizacji koncertów charytatywnych,

- funduszy dla potrzeb organizacji promocji miasta poprzez druk ulotek i plakatów,
- wsparcia władz miasta do pomocy przy organizacji imprez masowych,
- zwiększenia uwagi na bezpieczeństwo w miejscach publicznych,
- udostępnienie lokali, zatrudnienie specjalistów i trenerów, ściąganie przez miasto autorytetów w różnych dziedzinach
- zdobywanie sponsorów dla potrzeb akcji charytatywnych,
- likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie komunikacji dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- organizacja spotkań integracyjnych osób niepełnosprawnych,
- otwartości władz w nawiązywaniu dialogu z władzami na tematy rozwoju miasta
- wsparcia finansowego,

V– Ćwiczenie trzecie – uczestnikom warsztatu postawiono pięć pytań:

1. Co Ci się w Wodzisławiu podoba?	Liczba odpowiedzi
rynek+ stare kamienice	21
park	6
stadion	8
zabytki – kościół NMP	1
mc gaś	2
Warka - pub	2
restauracje – Wiejska Chata	1
zieleni w mieście	1
baszta	2
2. Gdzie/jak spędzam wolny czas?	
kino	3
lodowisko	1
poza miastem – Rybnik (Plaza, rynek)	3
park	2
basen	2
dom	8
restauracja, bar, pub	14
jeżdżąc na rowerze	2
na meczach ODRY	1
w klubach młodzieżowych	1
na rynku	2
na mieście, w sklepach	3
w siłowni	1
przed blokiem	2
w dyskotecie	2
w domu przed komputerem	2
zajmując się malarstwem	1
uprawiając sport	1
na spacerze	3
w szkole	1
1. Co dobrego chciałbyś powiedzieć o swoim mieście kolegom w Polsce?	
ładne zabytki, rynek	12
Odra Wodzisław	11
Klub Tańca Towarzyskiego Spin	2
supermarkety	1

fajny klimat	1
ciche miasto	1
nie mam zdania	1

4. Co mi się w Wodzisławiu nie podoba?

brak kina	3
brak dobrego basenu	2
za dużo supermarketów	10
mało miejsc rozrywkowych dla młodzieży	11
stan dróg	4
brud	1
nuda	1
brak instytucji skupiających młodzież	1
słaba dostępność finansowa oferty dla młodzieży	1
brak centrum handlowego (duży obiekt)	3
brak możliwości wypowiedziania się przez młodzież	1
zaniedbany park	5
brak bezpieczeństwa w parku	1
zła organizacja ruchu	3
brak propozycji intelektualnego spędzania czasu	1
za dużo barów (spelunek)	1
brak miejsc pracy	2
„plaga” złomiarzy	1
słaba infrastruktura sportowa (brak klubu siatkarskiego)	1
brak miejsc dla rozwoju umiejętności młodzieży	1
brak centrum rozrywki	1
mało miejsc dla spotkań towarzyskich	1
brak placów zabaw dla dzieci	1
PKP	1
PKS	1
zbyt małe Wodzisławskie Centrum Kultury	1
mało lokali dla młodzieży	1
zanieczyszczenia – rzeka	1
brak miejsc skupiających młodzież	1
brak ośrodków sportu, miejsc rekreacji, klubów i sekcji sportowych	1
brak wewnętrznej komunikacji i informacji	1
imprezy organizowane przez miasto to nieodpowiednia oferta dla młodzieży (za dużo alkoholu, nieodpowiednia muzyka)	1

5. Co może być symbolem mojego miasta?

stadion	9
sztuka	1
sport	1
zabytki	1
baszta	7
muzeum	1
stara synagoga	1
orzeł (Herb miasta?)	1
rynek	1
nie mam zdania	12

VI - Podczas podsumowania pięciogodzinnego warsztatu, uczestnicy proszeni o refleksje na jego temat powiedzieli m.in.

- Istnieje potrzeba większego i częstszego kontaktu między „władzą” mieszkańcami (młodzieżą).
- Wyrazili wątpliwość, czy ich zdanie zostanie wzięte pod uwagę podczas podejmowania decyzji przez władze miasta.
- Wskazali potrzebę częstszej organizacji podobnych warsztatów oraz uczestnictwa w nich.
- Wyrazili gotowość do współuczestniczenia w „zarządzaniu” miastem.
- Wskazali na wieloaspektowość podejmowanej na warsztatach tematyki i nadzieję na realizację pomysłów i zniwelowanie zagrożeń wskazanych przez siebie.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Wodzisławia Śląskiego
Lech Litwora